

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

Pars Prima. In qua agitur de fine quem mortificationis studiosus propositum habere debet. Deinde de mortificationis vtilitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

PARS PRIMA.

IN QVA EXPONITVR FINIS
quem Mortificationis studiosus proponere
habere debet, & rationes ac utilitates,
quas hoc studium cuique com-
mendatum esse de-
beat.

CAPVT I.

Quid sit Mortificatio, & quis dicatur ho-
mo mortificatus.

Mortificare rem aliquam, est
diminere ei suam vitam: vnde
intellexerimus quid in homi-
ne sit vita, non latebit quid sit mortifi-
catio. Habet homo duplicem vitam. V-
nam naturalem, quatenus homo est, &
animam, quæ est principium vitæ, hæ-
bet corpori coniunctam: nam vt Ari-
stoteles loquitur, *in viventibus idem est*
esse quod viuere. Alteram verò moralem,
quæ consistit in actionibus liberis ho-
minis, siue interius siue externis: quo
sensu dicimus, eius, qui ex actione ali-
qua magnam capit voluptatem, verè
causa, ex venatione, vitam esse venari.
Sicut ergo tollere homini vitam & esse
naturale, est eum occidere, sic tollere ei
vitam moralem, easq; actiones, ex qui-
bus

*Arist. l. 2. de
anima.
S. Tho. 2. 2. q.
17. a. 1. & 2.*

bus magnam capit voluptatem, est illū
 mortificare ac proinde quando homo
 sponte sibi hanc voluptatem subtrahit,
 dicimus eum se mortificare: & simili-
 ter cum abstinet ab actionibus liberis
 natura & genere vitiosis, legique diui-
 næ contrarijs, dicitur mortificare hæc
 vel illa vitia, vel mori vitijs & delictis.
 Vnde S. Paulus: *Mortificate*, inquit, *mem-
 bra vestra, quæ sunt super terram*, hoc est,
 quæ pertinent ad vitam terrenam, *for-* Col. 3.
*nicationem, iraunditiam, libidinem, concu-
 pisceritiam malam, & auaritiam.* Quemad-
 modum enim omnia membra natura-
 lia animæ coniuncta, faciunt corpus
 naturale, ita omnia peccata, secundum
 Apostolum, faciunt vnum corpus pec-
 cati, sic vt quodlibet peccatum sit v-
 num quasi membrum. Vult ergo vt sin-
 gula gladio pœnitentiæ abscindamus,
 donec totum corpus peccati destruatur
 & moriatur, sicut loquitur ad Roma-
 nos. *Hoc scientes*, inquit, *quia vetus ho-
 mo noster simul crucifixus est, vt destruatur
 corpus peccati, & ultra non seruiamus pecca-
 to.* Quorum verborum sensus est: Chri-
 stum morte sua peccatum occidisse &
 sustulisse, vt per pœnitentiam eam no-
 bis proficuum & salutarem reddentes
 ab omni quoque peccato liberemur.

Qua

Qua significatione mortificationis modum fusa & larga si vtamur, cuius virtuti, qua aliquod vitium depellit attribuere poterimus nomenclaturam mortificationis.

Cæterum sunt aliæ actiones hominis liberæ inclinationi naturali consentaneæ. nec tamen vitiosæ, vt comedere, bibere, dormire: dolores, contumptum, vituperia in rebus, quæ sub preceptum non cadunt, fugere, recreantibus item honestis & moderatis & commoda quædam ac solatia corporis, quæ superuacanea verè non sunt amplecti: à quibus homo si spontè voluntariè se absteineat, hoc est, si quid de licito cibo, potu, somno, recreatione, alijsque corporis commodis detrahat, tum propriè secundum sacra Scripturæ, & sanctorum Patrum doctrinam se dicitur mortificare. Quomodo se mortificauit B. Apostolus, cum scripsit: *Castigo corpus meum, & in seruum meum redigo*, castigabat enim abstinentiæ à cibo, & inflictione verberum, alijsque modis. De eadem mortificatione loquitur ad Galatas: *Qui sunt Christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs*, id est, qui sunt membra viuæ Christi, sese affligunt, multa

1. Cor. 9.

Gal 5.

eita solatia & commoda carni adimen-
 do, imò eam laboribus & pœnis subi-
 gendo, vnde fit vt & vicia omnesque e-
 ius cupiditates refrenent. Ad Corin- 2. Cor. 4.
 thios quoque, *Semper, inquit, mortifica-*
tionem IESV in corpore nostro circumferi-
mus, hoc est, ad imitandum Christum
 semper affligimus corpora nostra ieiu-
 nijs, laboribus, & pœnis voluntarijs,
 sponteque ad illas nos offerimus, *vt*
vita Iesu, inquit Apostolus, manifestetur
in corporibus nostris. Christus enim, post-
 quam multas passus esset, in corpore
 glorioso resurrexit,

Meritò autem mortificationis &
 mortis moralis nomen obtinuit actio,
 qua cupiditates carnis refrenamus, &
 propriam voluntatem alienæ subijci-
 mus; nam sicut homo mortuus non
 mouetur, nisi motus ab alio: sic seruus
 Dei mortificatus non sua, sed aliena
 maiorum suorum & Dei voluntate
 mouetur. Et sicut corpus mortuum, si-
 ue contumelijs, siue laudibus afficiatur,
 nullum indicium doloris vel gaudijs
 præbet: sic homo Dei verè mortificatus,
 quamuis multis iniurijs & plagis im-
 peratur, summa mansuetudine & pati-
 tia omnia tolerat, nō secus quàm si om-
 ni sensu destitutus esset, imò aliquan-
 do

do ex illis magnam animo capit voluptatem

Hoc Mortificationis sanctæ exercitium, quoniam ad ducendam vitam Christiano homine dignam apprimè rat necessarium, idcirco efficaciter in diuinis litteris nobis, licet sub diuersis vocabulis, est commendatum. Id enim primò nobis commendat voce Ieiunij, etsi enim ieiunium quandoque vsurpetur pro sola abstinentia à cibis, quæ non est mortificationis portio, tamen illas comprehendit omnem carnis castigationem, quæ fit abstinentia à cibis vel potu, cilicijs, disciplinis, tolerantia æstus & frigoris, duritia lecti, alijsque corporis asperitatibus. Quo sensu in persona Dei Ioel: *Conuertimini, inquit, ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & in fletu & in planctu.* Nomine enim ieiunij intellexit omnes externas pœnitentias, quas fideles facere solent ad satisfaciendum pro suis peccatis. Et eodem sensu Esdras ait, se prædicatione sua populo persuasisse, vt per ieiunium se affligerent coram Domino, quo tandem è Babylone liberati ad sua redire possent. Quo tempore non solum inedia, sed etiam cilicijs, humicubatione, sacceo vestitu, & cinerum aspersione se affligebant. Ita

Ioel. 2.

1. Esd. c. 8.

ex-

exponit alicubi S. Augustinus, cum ait: *August. l. de
ieiunio vniuersam corporis castigationem si- per f. instit.
gnificari, sicut eleemosynis omnis beneuolen- resp. 17.
tia, & beneficentia, & oratione omnes regule
sancti desiderij insinuantur. Quam doctri-
nam secuti Theologi, omnia bona ope-
ra ad tria genera, ieiunium, orationem,
& eleemosynam, quibus Deo de pecca-
tis satisfacemus, reuocârunt.*

Hoc mortificationis exercitium quod
proprium est sanctorum, qui vehemen-
ter abhorrent à peccatis, & aliud non
laborant, quàm vt diuinæ voluntati in
omnibus obsequantur. Vnde S. Grego- *Greg l. 4.
rius agens de sancto quodam sacerdo- dial c. 11.
te, qui ad tuendam castitatem omnibus
fœminis etiam pijs & religiosis aditum
ad ædes suas negabat; Habent quippe, in-
quit, sancti viri hoc proprium, vt, quò semper
ab illicitis longè sint, à se plerumque etiam li-
cita abscondant. Declarat idem B. Augusti- *Aug. l. de fide
nus egregiè his verbis. Peccata leuia, in- ad Petrum,
quiens, quantò in rebus licitis, & à Deo con- c. 3 14. 42.
cessis frequenter hominibus surrepunt, & quã-
tò magis fortioribus cibus corpus impletur, &
carnalibus cor hominis actibus affectibusque
implicatur, tantò frequentior culpa in hac
moralitate contrahitur. Propterea humiles
serui Christi qui cupiunt Domino suo sine im-
pedimento absque animi noxia cogitatione
ser-**

seruire, coniugia omnino non appetunt, & carnibus & vino abstinent, in quantum corporis valetudo permittit, non quia peccatum est aut coniugem habere, aut vinum carnes percipere, sed quia mundioris vite instituta sectantur, & corpora castigare volunt.

Et quanquam omnium seruorum Dei proprium sit hoc mortificationis genus, quo licita abscinduntur, neque plus facilius sit ad illicita, tamen in illis maxime conuenit qui oratione mentali vacant, & magno studio Christianae perfectionis culmen contendunt, quemadmodum diuinus ille

Rich. in lib.
de Contem-
plat.

dum ait: Voluntatem nostram nunquam perfectio desiderio bonorum caelestium inflammari posse, nec intellectum nostrum rerum diuinarum contemplatione plene posse illustrari & purgari, nisi diligentes simus in reprimendis concupiscentiis & cupiditatibus corporis etiam licitis & necessarijs.

Cic. li. i. Tus-
cul. q.

Nec latuit haec virtus sapientissimos quoque gentilium, Socratem, Platonem, aliosque, quos secutus M. Tullius Cicero ita loquitur: Tota Philosophorum vita, ut ait idem Plato, commentatio mortis est: nam quid aliud agimus, cum a voluptate, id est, a corpore, cum a re familiari, quae est familia & ministra corporis, cum a Republica,

MORTIFICATIONE. 179

cum à negotio seu ocamus animum , quid in-
 quam , tam agimus , nisi animum ad seipsum
 aduocamus? secum esse cogimus? Secernere au-
 tem animum à corpore, nequicquam aliud est,
 quam emori discere . Quare hoc commente-
 mur, addit, mihi crede, disiungamusque nos à
 corporibus. id est, consuescamus mori. Hoc
 dum erimus in terris, erit illi cœlesti vitæ simi-
 le. Et cum illuc ex his vinculis emissi feremur,
 minus tardabitur cursus animorum. Hucus-
 que Tullius. Vnde liquet, quàm rationi
 naturali conforme sit mortificationis
 exercitium , quantaque sit Euangelicæ
 veritatis maiestas , cum maximum, ad
 quod Philosophi ingenij sagacitate
 peruenerunt sit instar minimæ vmbre,
 si comparetur cum copiosissima luce,
 qua nos per Christum in hac materia
 illustrati sumus . Quare & ampliores
 gratias Deo opt. Max. debemus pro tan-
 to beneficio , quòd mysterium hoc per
 fidei doctrinam tam perspicuè, tam-
 que infallibili certitudine
 didicerimus.

CA.

*De nominibus varijs, quibus mortificatio
diuinis litteris commen-
datur.*

Diuinae scripturae consuetudo est, vnam eandemque rem admodum salutaris sit & necessaria ad salutem, multis varijsque appellare nominibus: itaque & mortificationis virtutem, quam constat esse altissimam & saluberrimam non vno nomine expressit. Nam vt omittamus ieiunij, de quo iam dictum est, dicitur eum primo *Odiū suū*, quod Christus nobis commendauit illis: *Qui odit animam suam in hoc mundo vitam æternam custodit eam.* Vbi animam Christus vocat partem inferiorem humanis sentientem, ipsamque vitam carnalem, ex vnione animæ cum corpore resultantem. Hanc ergo animam qui odit, non quoad naturam, quæ bona est, sed quoad carnales & vitiosos affectus, eam in vitam æternam custodit. Qui odit aliquem, ei negat bonum quod vellet, & malum confert, quod non vellet. Sic, qui odit partem sentientem & carnalem; quæ omnium prauarum cupiditatum seminarium est, negat illi

Joan. 18.

commoda & voluptates carnales, quas inordinatè expetit, subtrahendo cibum, ludos, recreationes, eamque castigat cilicijs, disciplinis, alijsque pœnis, quas naturaliter odit. Et quoniam hac sancta exercitatione homo pœnitentiam agens animam purgat à vitijs, & locupletat virtutibus & vitæ æternæ meritis, non modò quoad partem intelligentem, sed etiam sentientem ipsius corporis, quod resuscitabitur gloriosum, idcirco Dominus dicit, eum, qui in hunc modum odit vitam suam, custodire eam pro vita æterna, hoc est, tanto afficere bono, quo maius in hac vita dari non potest.

Secundò eam appellat *Abnegationem*, ut cum Christus dixit, *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me* Tunc abnegamus aliquem, cum ab illo nos separamus, eum nihili facimus, eiusque voluntati parere nolumus Abnegat ergo semetipsum secundum dictum Christi, qui propriæ voluntati, sua tantum commoda quærenti, & parti animæ sentienti, quæ tantum sectatur quæ carni placent, omninò renuntiat, ac idcirco nec prosperis rebus carni cedentibus exultat, nec aduersis deiicitur, sed tantum

Luc. 9.

I tum

*Basil. in reg.
fus. disp.
quest.*

rūm laborat, vt diuinæ voluntati sequatur, vt bene declarat beatus filius: *Abnegatio sui*, inquit, aliud est, quàm præterita vite obliuio, & propriarum cupiditatum depulsio. Obliuionem pellat omnium rerum mundanarum contemptum: ipsa autem cupiditatum depulsio vel compressio non est aliud, quàm ipsa mortificatio.

Matth. 10.

Vocat deinde *Crucem*, secundum illud dictum Christi: *Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est meus discipulus.* Sed duplex est crux: Vna, quæ conficitur ex materia mortua ligni, vel metalli, quæ est effigies sanctissime crucis. Hæc non debet deferre & vanerari tanquam imago Christi in ea crucifixi, non est in potestate Christiano admodum difficile, & de hac cruce sermo non est. Alia est ergo crux viua, hæc est, quæ in materiam viuam, nempe carnem & vitam nostram imprimitur, quæ consistit in perferendis rebus asperioribus ad imitandum Christum saluatorem, & hæc nomine mortificationis conuenitur. Verum notandum est hanc mortificationem nonnunquam prorsus esse inuoluntariam, & tunc ea homo non mortificat, sed potius ab alio mor-

ficatur, nec tunc accipit crucem, sed
 potius fugit. Quando autem volun-
 taria est, hoc est, quando homo spontè
 in se suscipit, quæ inclinationi natura-
 li sunt aduersa, vt pœnitentias & opera
 charitatis, in quibus scit opus esse la-
 bore & patientia, tunc verè mortificat
 se, & crucem amplectitur. Eodem per-
 tinent morbi à causa etiam naturali
 orti, contumeliæ, iniuriæ, verbera
 ab inimicis illata, si illa æquo animo
 tolerantur, tanquam è manu Dei pro-
 fecta, qui primus est omnium ma-
 lorum penè auctor. Meritò autem
 mortificatio nomen crucis sibi ven-
 dicat; Quemadmodum enim cruci
 affixus non potest nec manus, nec pe-
 des mouere; sic qui se mortificat, non
 potest commouere sensus, aliasque
 facultates partis sentientis, secundum
 illius partis cupiditates, sed tantum
 secundum voluntatem Dei, præce-
 ptorumque & consiliorum diuino-
 rum. Atque hoc est quod Paulus ipse
 de se confitetur, dicens: *Christo confi-*
xus sum cruci, hoc est, ad imitationem &
 similitudinem Christi. Vnde mox sub-
 iicit: *Viuo ego, iam non ego, viuit verò in me*
Christus: neque enim in desiderijs &
 actionibus suis exercendis cupidita-

Gal. 2.

tes suas, sed solam Christi voluntate
ducem sequebatur.

Matth. 11.

Mortificationis quoque necessi-
tam Christus expressit nomine viole-
tia, dicens: *Regnum caelorum vim patitur
& violenti rapiunt illud.* Violentiam
ferre alicui, est facere contra incli-
tionem eius naturalem, vt cum saxa
proiicitur sursum, aut aduerso flumine
nauigatur. Natura nostra per peccatum
corrupta aspirat ad honores & vo-
ptates: si quis ergo eam ad contra-
rium sui, & dura perferenda inflectit
vim ei inferre dicitur. Quemadmodum
autem causa naturalis, si ab homine
contra inclinationem naturalem mu-
ueatur, dicitur vim passa: secus,
Deo. (omnes enim res creatae praeter
inclinationem particularem, veniunt
sibi aliam quandam aptitudinem
quam vocant, potentiam obedientiam
lem, qua sponte parent imperio
creatoris, vti paruit olim mare
brum & Iordanis in transitu filiorum
Israel) sic mortificationis exercitium
si respiciamus ad inclinationem natu-
rae corruptae hominis, violentum quod-
dem dici poterit, sed non item, si
voluntatem liberam eiusdem cum vo-
luntate & consilio diuino se confor-

mantem. tunc enim consentit cum inclinatione supernaturali vñctione gratiæ Spiritus sancti animo indita, quæ facit, vt sine difficultate, imò cum gaudio sustineat ea, quæ naturæ erant difficillima. Id significauit Isaias Propheta, cum vaticinatus de Christo dixit: *Erit in nouissimis diebus Isaiæ 2. preparatus mons domus Domini in vertice montium, & eleuabitur super colles, & fluent ad eum omnes gentes.* Mons hic Christus est, sanctitate, omnique virtute ornatissimus supra omnes Sanctos, ad quem conuertendæ erant omnes gentes, sicut reuera conuersæ sunt omnes præcipuæ nationes mundi hætenus cognitæ, & porro conuertentur, quæ recenter innotuerunt. Dum ait, montem eminere in vertice montium, indicat non sine violentia & labore patere aditum ad superandum eius culmen; fidemque Christianam coli & mandata diuina perfectè custodiri non posse, nisi vim naturali inclinationi inferamus. Dum autem addit, omnes gentes instar fluminum fluxuras ad eum, significat, qua facilitate & suauitate, nempe à diuina gratia impulsæ, sint montem conscensuræ.

Præter hæc nomina diuina Scriptu-

Ierem. 4.

ra tribuit mortificationi etiam appellationem spiritualis circumcissionis apud Ieremiam, dum ait: *Hæc dicit Dominus viro Iuda, & Hierusalem: Circumcidi ni Domino, & auferite præputia cordium vestrorum viri Iuda, & habitatores Hierusalem.* In circumcissione abscindebat particula carnis penè superflua, & vitam humanam parùm necessaria, que fiebat tantùm in lege veteri mandato Dei. At in mortificatione non solùm à corde humano recluditur, quod est superfluum, sed etiam quod est quodammodo necessarium nec enim tantùm homo per se priuat se illicitis, sed etiam hostis, & quasi necessarijs, ad id diuinitus & consilio pertractus. Hæc enim circumcissio est cordis & spiritus, cuius vt loquitur Apostolus, *Laus non ex hominibus, sed ex Deo est.* Hæc de nominibus Mortificationis sufficiant: restat vt afferamus rationes quibus efficaciter hoc exercitium nobis persuadeat.

Rom. 8.

CAPVT III.

Quàm gratum sit Deo exercitium mortificationis.

MV

MUltæ, æque grauiſſimæ ratio-
nes ſunt, quæ hominem
commouere poſſunt ad cupi-
dè amplectendum Mortificationis pro-
priè dictæ exercitium. Prima & princi-
palis eſt, quòd Deo ſit multò grãtiſſi-
mum. Eſſi enim Deus non amet pœnas
noſtras, qua pœnæ ſunt; amat tamen,
qua nobis ſunt ſalutares, & ad gloriam
diuinæ maiestatis promouendam
conducunt. Et quamuis mortificatio
ſit afflictio ſpontè ab homine ſuſce-
pta, tamen hoc Deo amplius placet,
quo certius nouit fructus eius ineffa-
biles eſſe ſapientiſſimo diuinæ iuſti-
tiæ ſuæ, miſericordiæque ordini con-
formiores. Erat filius Dei ab omni æ-
ternitate in ſinu Patris, & æterna ſapi-
entia exiſtens probè nôrat, quæ opera
Deo eſſent grãtiſſima. Quia ergo ſe-
cundum diuinitatis ſuæ maiestatem,
qua æqualis erat cœleſti ſuo patri, non
poterat alicui afflictioni obnoxius eſ-
ſe; è regali folio in hunc mundum de-
ſcendit, & naturam humanam, vt
hoc exemplo grãtiſſimam rem face-
ret æterno Patri, aſſumpſit, eamque &
ab omnibus voluptatibus, ad quas na-
tura alioquin propendebat, & à glo-
ria, quæ corpori debebatur, continere.

S. Tho. p. 319.

45. a. 2.

Caiet. ibid.

se voluit, imò omni afflictionum
cruciatuum incomparabilium genus
subijcere.

2. Cor. 4.

In hunc modum mortificavit se
lius Dei, eiusque mortificatio fuit,
eam appellat sanctus Paulus, quòd vo-
luntariè pro nobis sit passus. Quam
mortificatione, nullum vnquam opus
Deo gratius, aut factum est, aut fieri po-
tuit. Et quanquam quouis opere
etiam verbo infinitè gratus Deo fuerit,
tamen non satis habuit eas actiones
exercere, quæ ratione personæ eius
finitè gratum facerent, sed etiam quæ
genere suo & natura omnibus numeris
essent absolutissimæ. Et rursus, licet
omnibus actionibus suis iram diuinam
placarit, nosque Deo reconcilia-
rit, tamen ἀντιπρομασινὸς totum hunc
effectum adscribimus ei actioni, quæ
sacratissimæ naturæ suæ inclinationem
naturalem maximè mortificavit, nempe
passioni contumeliosissimæ cru-
cis. Quamuis enim cæterorum homi-
num more nullas inordinatas & à ra-
tione discrepantes inclinationes mor-
tificandas habuerit, habuit tamen illam,
qua quisque refugit pœnas & do-
lores, & studio vitæ conseruandæ te-
netur. Cum ergo ipse Dei filius ad pla-
ceret.

S. Th. 3. p. 9.
40. a 3. &
6. & 9. 48.
4. 1.

MORTIFICATIONE. 189

endum magis æterno Patri acerbissimum hoc mortificationis genus elegerit, liquidissimè apparet mortificationis studium nobis debere esse commendatissimum.

Inter creaturas omnes, post sacratissimam Christi humanitatem, nulla Deo carior fuit Beatissima Virgine Maria, benedicta eius matre; quæ etiamsi vitiosas animi vel corporis perturbationes non habuerit mortificandas, habuit tamen alias, nempe naturalem propensionem ad quietem terrenam, & possessionem pacificam boni infiniti, quod ex visceribus suis purissimis protulit, nempe filium suum vni-
genitum. Et hanc æternus Deus mortificari voluit à beata Virgine; vt cum iussit eam patrio solo deserto in terra peregrina exulare, cum indicauit ei ab ipso Herode filium quæri ad cædem, cum denique filium ab eius consuetudine & conuictu, sine vlla antegressa admonitione, diuulsit, atque alia multa fecit, quæ & dura, & acerba esse poterunt; quæ omnia idcirco accidere, vt illa hac exercitatione sponte suscepta in maiori gratia apud Deum poneretur, & amplio-rem sublimioremque in futuro seculo mereretur gloriam. Si quando

cuiusmodi aliquid admodum gratum
 & iucundum eueniat, non potest
 continere, quin amicos sui gaudij par-
 ticipes faciat, sicut fecit Pastor
 angelicus, qui inuenta oue perdit
 conuocauit amicos vt sibi congratula-
 rentur. Sic facit & Deus, quando nos
 ex animo mortificamus. Grauius
 Deum offenderat rex Achab genus
 crimine idololatriæ & homicidij. E-
 lias hominem monet, quàm magnum
 eum maneat apud Deum supplicia-
 le monitis dans locum ad auertenda
 diuinam indignationem, mox cum in-
 gēti dolore de peccatis veræ mortifica-
 tioni se dedit, regias & pretiosas veste-
 quibus vti solebat ad fastum & delicias
 discerpit, cilicio aspero carnem affligit,
 remota lecti mollitie, in vili sacco co-
 bat, corpus fame remotis mensarum
 lautitijs & inedia discruciat, atque
 oculis in terram deiectis humillimè in-
 cedit. Quæ mortificatio tantopere o-
 culis diuinis placuit, vt non solum
 ram omnem confestim posuerit: ve-
 rumetiam, vt amicos gaudij sui parti-
 cipes redderet, aduocarit magnum ser-
 uum suum Eliam, ei que dicit: Nonne vi-
 disti humiliaum Achab coram me? quia igi-
 tur humiliatus est mei causa, non inducam
 ma-

Luc. 15.

3. Reg. 21.

Ibid.

malum in diebus eius. quasi diceret. Congratulare mihi Elia, placatus sum poenitentia Achab, nec amplius cogito de eo puniendo. Quod si quis obijciat, illam poenitentiam Achab simulatam fuisse, non veram, ut nonnulli existimant, hoc clarius apparet, quam sit Deo grata mortificatio: si enim Deo placuit mortificatio illa externa & imperfecta in peccatore nondum penitus & ex toto corde conuerso, quantum placebit mortificatio hominis iusti, cuius persona Deo grata est & accepta?

Adhuc non dubium est, id valde gratum esse alicui, quod solet admirari plurimum & laudare. Iam autem videmus Christum & Euangelistas, dum S. Ioannem Baptistam veris laudibus ornare conantur, eum collaudasse ab insigni sui mortificatione: ut quod deserta paterna domo vrbisque delitijs concessit in eremum, vbi domicilij vice ei erant ferarum cauernæ, lecti solum durum, victus ex angues locustæ, vestis cilicium ex pilis camelorum, & viles bestiarum pelles. Hic enim habitus cultorem eremi & poenitentiae prædicatorem decebat. S. *Hom. 10. in*
Ioannes, inquit B. Chrysofomus, do- *Matth.*
 I 6 mo,

mo, lecto, mensa, alijsque similibus rebus
 stitutus, angelus erat in carne mortali. *Et*
camelorum indutus incedebat, ut hoc vestitus
homines doceret mundi contemptum, humi-
tatem veram & amorem aduersitatum ho-
minum. Idem indicauit Christus, quando
 discipulis suis negauit ea, quæ homines
 naturaliter desiderant, ut cum eos in
 ciuitates & castella Israelitica dimisit
 sine auro & argento, & sine pera ve-
 sacco, ne comeatum ferre possent de
 no loco in alium; deinde, cum iussit
 ut nec calceamenta ferrent, licet pe-
 bus iter faciendum esset, neque vlla ar-
 ma ad sui defensionem, imò nec bacu-
 lum ad leuandam fatigationem, sed
 nec duo indusia, ad abstergendum su-
 dores. In his & similibus voluit Chri-
 stus ut se mortificarent Apostoli, quo
 paulatim ad maiora perferenda para-
 rentur, quæ post acceptum in die Pen-
 tecostes Spiritum sanctum, cum maior
 gratia mortificandi spiritum in illis
 adauxisset, pertulerunt.

Matth. 10.

Clem l. 7. re- S. Petrus, ut de eo scribit B. Clemens,
cogn. non victitabat, nisi pane, oliuis & her-
Euseb. hist. bis, vesteque utebatur, quæ corpus ob-
Eccl l. 2. c. 1. tegeret, & pallio. S. Iacobus Hierosoly-
Hieron de morum Episcopus, autore Egesippo, &
scrip. Eccl. sancto Hieronymo, non vescebatur
 car-

carnibus aut piscibus; vino quoque & ceruisia abstinēbat, & runicam nunquā mutabat. His alijsque modis mortificabant se Apostoli Christi, & contemptis omnibus mūdi voluptatibus, carnisque delicijs, fame, siti, & nuditate se affligebant, noctes multis vigilijs, & orationibus, dies laboribus & sudoribus transigebant, & vltro se ad grauissima quæque pro Christo perferenda, adeoque mortem ipsam, cum gaudio & exultatione offerebant. Id confitetur B. Paulus in sua, aliorumque Apostolorum persona, dices: *Vsq̄ in hanc horam, & esurimus, & sitimus, & nudi sumus,* 1. Cor. 4. *& celaphis cedimur, & instabiles sumus, & laboramus operantes manibus nostris: maledicimur, & benedicimus, persecutionem patimur, & sustinemus, blasphemamur & obsecramus, tanquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsēma vsq; adhuc.* Cur autem tam fortiter Apostoli pugnauerint contra naturam, naturalesque eius cupiditates, non alia fuit causa, quàm quod seirent hanc sui victoriam Deo, quem summè amabant, esse gratissimam.

Ita non obscure idem docet Apostolus. *Quia, inquit, propter te mortificamur tota die, estimati sumus sicut oves occisionis.* Rom. 8o

cisionis. Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos. Quod autem magis bonum contingere nobis poterit quam ut simus grati illi, qui tantopere nos dilexit? Et quoniam qui gratulati est, etiam aliquā ei affert voluptatem, non dubium est, quin mortificationis studio voluptatem aliquam auferamus, quemadmodum notauit Gregorius.

Greg. l. 8.
mir. c. 15.

CAPVT IV.

Plurimum placere Deo mortificandi studium etiam in rebus paruis, & ideo illud conuenire etiam perfectis.

PRÆTER hæc testimonia, quibus Christus declarauit sibi perpetuum esse mortificandi studium, suppetunt & alia sanè admiranda, imprimis illud, quod multas sanctas animas, quas diuinitus aliquando, nullo humano magisterio adhibito, instruxit in sanctissimis fidei mysteriis in hac quoque virtute instruxerit. Fuit olim in Maximiani Christianorum immanissimi persecutoris palatio forma illustrissima, & pulcherrima nomine Domna, quatuor supra viginti annos nata, gentilitijs Deorum sacri-

Surius in
Decem.

sacrificijs præfecta. Hæc vbi lectione Epistolarum Apostoli Pauli, Actuumque Apostolorum, diuino aspirante numine, veram lucem aspexit, sacris tingi aquis petijt: quibus tincta tanto mortificandi sui spiritu accensa est, vt omnibus gemmis, thesauris, & vestibus pretiosis in pauperes erogatis, solo arido pane deinceps vitam tolerarit, semel in die comederit, storea lecti loco vsa fuerit; omnesque opes constituerit in vna cruce, in qua tanquam in imagine Christum Dominum venerabatur, & sacro vno codice, cuius lectione se quotidie pascebat. Hanc spiritum autem vsque ad finem vitæ, donec pro Christo sanguinem profunderet, conseruauit.

Idem euenit S. Leocritiæ, vt refert D. Aluarus in vita S. Eulogij. Erat hæc virgo filia cuiusdam Maurorum principis, eo sæculo, quo Mauri seruitute oppressam tenebant Hispaniam. Cum autem Deus illi inspirasset, vt Christianæ legi & baptismo se subijceret, mox omnibus opibus abdicatis, cilicio se induit, corpusculum acerbis ieiunijs, vigilijsq; & orationibus assiduis diu noctuq; maceravit, & vsq; ad Martyrium in hoc mortificandi exercitio perseuerauit.

rauit. Hunc mortificationis spiritus
vnà cum fide Deus inspirat eorum co-
dibus, qui toto pectore se ad eum con-
uertunt.

Verùm hic notandum est, morti-
ficationem, de qua loquimur, non solum
salutarem esse nobis, & Deo gratam,
rebus magnis, vt cum abstinemus ab
commodis & voluptatibus, quas
pensè amamus, aut carnem nostram
grauibus pœnis castigamus, sed etiam
in paruis & leuibus. In his enim homo
& excellentius virtutis exemplum præ-
bet, & plus seipsum abnegat, & magis
diuinum amorem declarat, quam in
præstandis vel deuotionis, vel misericor-
diæ operibus. Nam si minimum opus
bonus, etiam calix aquæ frigide
pauperi propter Christum, porrectus
tanti meriti apud Deum est, vt sua mer-
cede non careat, quanto plus placebit
Deo eius studium, qui propter Deum
se mortificat, abstinendo ab ijs, ad qua
naturaliter inclinatur, & sustinendo ad-
flictiones, quas natura odit, quantum
uis sint leues? Hæc doctrina præclari
ponderata est à religioso & sapientissimo
viro Ludouico Blofio, dum ita scribit
*Nihil Deo gratius offerri potest resignatione
proprie voluntatis: quia homini nihil est cari-
us*

Matth. 10.

*Blof. de in-
stit. Spir. c. 2.*

rius ipsa voluntate, & arbitrij libertate. Quādo qui propter Deum sensualitati, voluntatiq̄e propriae etiam in rebus minimis reluctatur, ac se mortificat, rem ipsi Deo magis gratam facit, quā si multos mortuos ad vitam reuocaret. Afferit deinde huius rei similitudinem hanc. Si duo homines in eodem itinere constituti, elegantem flosculum offenderent, quorum alter cuperet quidem illum decerpere, sed melius deliberans, diceret sibi ipsi. Dimitte eum propter Deum, alter vero nihil praemeditatus carperet florem, iste quidem simpliciter decerpendo non peccaret, sed ille propter Deum dimittendo florem, tantam praedecepte obtineret meritum, quāta est distantia caeli à terra. Quod si Deus pro tantilla mortificatione tam grandem mercedem restituet, quantam illis redditurus est, qui se & omnia pro eius amore contemnunt, atque relinquunt? Asceta ergo frequenter dicat Deo intra se. Propter te Domine nolo illud videre, quum necesse non sit, ut ipsum videam: propter te nolo illud audire, nolo illud gustare, nolo illud oqui, nolo illud tangere. Ipse Deum in fundo animae suae perfecte sentire non poterit, nisi in eo moriatur, quicquid inordinatum est. Hæc Blosius.

Res profectò consolationis plena, quæ meritò inflammare nos omnes debeat, ut huic militiæ spirituali sub tanto Duce.

Aug. l. 8.
q. 36.

to Duce nomina demus, & bellum
 ge ac perpetuum cupiditatibus nostris
 indicamus, quandoquidem contra
 quam leui victoria maximam nos
 coronam quotidie in cælo parare po-
 simus. Certè ad roborandam magis
 imbecillitatem nostram voluit Dom-
 nus illustria quoque huius rei nos
 relinqui exempla, vt est illud apud
 Gregorium de seculari quodam, religio-
 sioso tamen viro, qui quotannis con-
 fuerat inuisere S. Benedictum, vt
 ius se precibus commendaret, idque fe-
 ciebat ieiunus. Verùm cum aliquando
 viator alius se comitem illi adiunxi-
 set, qui eum semel, secundo, tertio, et
 tibi aliquid sumendum, quem seculum
 tulerat, inuitarat, tandem flexus sum-
 psit. At cum ad S. Benedictum perue-
 nisset, is ei hoc factum impropere
 dicens: *quid est frater, quod malignus be-
 stis, qui tibi per conuiatorem tuum locum
 est, semel tibi persuadere non potuit, se-
 cundo non potuit, tertio verò persuasit, et
 te ad hoc, quod voluit, superauit?* Tunc illi
 inquit Gregorius, reatum infirma sene-
 tis cognoscens eius pedibus prouolutus tam
 magis cepit culpam desistere et erubescere, qui-
 to se cognouit etiam absentem in Benedicti
 patris oculis deliquisse. In quo exemplo
 nota-

L. 2. dial. c.
 13.

notandum est, quantum illius parvæ mortificationis fuerit meritum, cui tot insultus fecit dæmon per illum viatorem, quamque Deus patefieri voluit S. Benedicto, ne sæcularis ille homo tanti boni in posterum iacturam faceret. Quamvis verò ex hoc exemplo satis liqueat, quantum sit in exigua etiam mortificatione operæ pretium, tamen clarius liquebit ex sequenti.

S. Petrus Damianus, Cardinalis doctissimus commemorat quendam Abbatem virum religiosum, aliquando iussisse sibi emi piscem, cuius edēdi desiderio tenebatur; cum autem iam coctus ad mensam eius allatus esset mendicum præ foribus magno studio petijisse sibi eleemosynæ loco porrigi, quod appositum esset Abbati. Tum Abbatem, ut se mortificaret, assensisse, ut piscis vnà cum scutella pauperi daretur: pauperem autem, ubi scutellam accepisset in conspectu præsentium à terra sublatum in cœlum, nec amplius visum. Quo facto Deus aperte declaravit, quā gratus sibi fuerit ille mortificationis, & misericordiæ actus. Idcirco enim angelum suum pauperis specie ad Abbatē illum misit, ut moneret eū ad cohercendum appetitū in eo, quod cupide

*In append.
bibl. sacre*

desi-

desiderauerat; & ideò angelus visibiliter ascendit in cœlum, vt indicaret mortificationis, misericordiæque beneficium homines habitationem cœlestem promereri. Quòd verò Deus visibiliter huic fecit Abbati, id inuisibiliter præstat omnibus, qui suo ori detrahunt cibos, ad quos afficiuntur, vt pauperibus Christi porrigant.

Hinc sequitur mortificationis studium commendatum esse debere non solum incipientibus, qui nondum magnum habent in virtute progressum, & perturbationibus animi necdum plenè imperare norunt, sed etiam perfectis: horum enim æquè ac illorum munus est, suis actionibus virtutum operam dare, quæ cum gratiores sint Deo, tum etiam ampliorem promereantur gloriam. Scribit S. Ioannes Climachus in quodam celebri monasterio, se cum animaduertente, sanctum quendam monachum grauitè à superiore reprehendi in re, cuius culpam nullam habebat, innocentia eius patrocinium suscepisse. Tum autem superiorem, qui erat prudentissimus, sibi respondisse. Non me latet, illum esse culpæ expertem, sed facti mei scopus fuit, illi hac increpatione & mortificatione præbere merendum.

Cap. 4.

materiam. Sicut enim crudeliter agit parens, qui panem infantis ori subtrahit, sic Prælati, qui subditis suis, quando capaces sunt, reprehensionibus & alijs mortificationis generibus, subtrahit promerendi materiam. Atque huic rationi, quæ præcipua est, adiunxit aliam, qua declarat mortificandi exercitium esse commune omnium; nam, inquit, sicut terra licet fertilis, infructuosa redditur & sylvestris, si non colatur, sic animus hominis pii, & in virtute perfecti, nisi quotidie mortificetur.

Quare nunquam mortificandi occasio, si quando ultro se offerat, deserenda est; cupiditatibus carnis, & superuacaneis voluntatis nostræ desiderijs repugnando, aduersitates quoque, quas Deus nonnunquam immittit, patienter suscipiendo, & voluntarias pœnas adiungendo, ut perficiamus, quod Apostolus à nobis exigit, hoc est, *ut exhibeamus corpora nostra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium nostrum.* Ut offeratur aliquid Deo in sacrificium, illud necesse est occidi, nihil enim propriè sacrificij nomen obtinere potest, nisi mors, vel mortis præsentatio illud antecesserit. Martyres

Rom. 12.

res

res sancti sua corpora mortua offer-
bant Deo in holocaustum odoris sue-
uissimi, hoc est, gratissimum, quanto
poterant diuina gratia adiuuante, se
operis virtute offerre. Sic qui se mor-
tificant, offerunt corpora sua Deo, que
ad substantiam in sacrificium viuunt
mortuum verò quoad inclinationes, &
cupiditates inordinatas. Atq; ideo hoc
sacrificium est species Martyrij oculi
Dei gratissima, vt pulchrè exponit
Bernardus in illa verba Christi. *Qui per-*
diderit animam suam propter me, inueniet
eam. Perdet eam dixit, siue ponendo vt ma-
tyr, siue affligendo vt pœnitens. Quinque
genus martyrij est, spiritu facta carnis mor-
ficare, illo nimirum, quo membra cadunt
ferro, horrore quidem minus, sed diuturnitate
molestius. Quibus verbis S. Bernard. per-
spicue ostēdit, quanti facienda sit mor-
tificatio, vt quæ etiam cum Martyrio
meruerit comparari.

Bern. serm.
30 in Can.
Matth. 16.

CAPVT V.

Quòd exercitio mortificationis imite-
mur Christum.

AD complectendum mortifica-
tionis Exercitium, non solum
per mouere nos debet primarius
cuius

eius finis, de quo haftenus egimus, vt videlicet simus Deo gratiores, sed etiã, quod eo sanctissimam Christi Domini nostri vitam moresq; exprimamus, & imitemur. Omne siquidem hominis Christiani bonũ, perfectio, gloria, fructus, solatiumque consistit in imitando communi & supremo Domino, quemadmodum confitetur Ecclesiasticus his verbis: *Nihil melius est, quam timor Dei, & nihil dulcius, quã respicere in mandatis Domini: Gloria magna est sequi Dominum: lōgitudō enim dierum assumetur ab eo.* Iam autem constat, vt alibi monuimus, vniuersam Domini vitam in carne mortali fuisse perpetuam crucē, & continuam mortificationem: nam ab omnibus mundi illecebris & delitijs abstinebat, nec à superfluis modò, sed èt à necessarijs, ijs tantum contentus, quæ ad conseruandam vitam, & ad retinendam consuetudinem viuendi hominum pertinebant. Voluntarias quoque pœnas & afflictiones assumebat, nullas refugiens huius sæculi contumelias, & opprobria, vt testatur Apostolus, dum ad imitandum hunc dominum nos hortatur. *Debemus, inquit, nos firmiores imbecillitates infirmiorum sustinere, & non nobis placere. Vnusquisque vestrum*

Eccles. 23.

Rom. 15.

Isa. 96.

vestrum placeat proximo suo in bono
ad edificationem. Etenim Christus
tibi placuit, sed, sicut scriptum est
opera improperantium tibi ceciderunt
per me.

Gen. 3.

Homines optant assimilari Christo
in immortalitate, potentia, pulchritu-
dine, gloria & honore, quam habet
in sessione ad dexteram Dei Patris,
rùm hæc non est imitatio, quæ à nobis
exigitur, sed potius præmium in
terram vitam à Deo servis Dei retri-
buitur. Certè nunc velle assimilari
Christo in ijs, quæ spectant ad eius gloriam
non est aliud, quàm parère confitenti
antiquo serpente olim primis
parentibus dato, cum diceret: *Et
sicut Dij, scientes bonam & malum,* quæ
imitatione non peruenitur ad similitudinem
Dei, sed potius ruitur in omnium
iniquitatum abyssum. Imitatio Christi
nunc postulatur à nobis, tota polita
in mortificatione sui, hoc est, in
propria voluntate abneganda, cupiditatibus
frangendis, fugiendis voluptatibus
huius sæculi, & pœnis ac iniuriis
ultrò complectendis. Atque hæc
via rectissima pertingendi ad imitatio-
nem, & similitudinem Christi
gloriosæ. Nam teste Apostolo Paulo, Sic

passi ei fuerimus, & conglorificabimur, & si
 sustinuerimus cum eo, & cōregnabimus. Nec Com. 8.
 aliud postulat amor, quem huic Domi- 2. Tim. 2.
 no debemus. Qui enim vehementer
 quempiam amat, amat quoque ea, quæ
 illi pergrata nouit, quoq; amplius sunt
 eius naturæ & conditioni aduersa, hoc
 amorem suum efficacius declarat. Nam
 si ab amico inuiteris ad lautum, & ex-
 quisitum conuiuium, & libenter te eo
 frui ostendas, non eo declaras singu-
 larem in amicum amorem: Sed si in-
 uitet te ad iter secum hyberno cœlo
 suscipiendum difficile, & periculosum,
 nec renuas, sed alacri animo in gra-
 tiam illius acceptes, tunc vero & synce-
 ro amore te eum prosequi declaras. A-
 periant hic oculos fideles veri, quorum
 fœlicitas est in amando Christo: ut ad
 hanc similitudinem expendant verita-
 tem puritatemque sui amoris. Qui de-
 siderant accumbere mensæ Christi in
 regno Patris, qui anhelant ad gloriæ
 eius thesauros, qui afficiuntur ad illum,
 dum solatio spiritali & pace interna
 fruuntur, non ostendant se vero & ger-
 mano charitatis amore in illum ferri:
 sed qui spontè propter ipsum se spoli-
 ant corporalibus commodis vestrum,
 lecti, victus, qui abstinent à ludis, ho-
 minum

K

minum

minum huius mundi consuetudine
fugiunt, qui gaudent ieiunijs, discipulis,
ministerio pauperum, elemosinis,
charitatis operibus erga inimicos,
salutatione eorum, à quibus offensus
sunt, hi, inquam, clara & perspicua
ceri in Christum amoris argumenta
præbent. Hoc veri amatoris pectus
textit Apostolus, cum scripsit: *Veni
men existimo omnia detrimentum esse
propter eminentem scientiam Iesu Christi
in me: propter quem omnia detrimenta
facio, & arbitror ut stercora, ut Christum
consequar. Vocat omnia stercora, quæ
cum à vero amore Christi poterant
strahere.*

Philip. 3.

Idem postulat à nobis ratio,
quæ omnes, quæ præcipiunt, verba
sua suum caput sectentur, illique
omnibus se conforment. Cum
Christus sit caput nostrum, & tantæ
dignitatis, & maiestatis, cui
omne genu cælestium & terrestrium
flectitur; nos autem eius membris
merito nos illi conformare debemus.
Fuit coronatus spinis, colaphis percussus,
sputis oblitus, felle potatus,
plus æquo honores huius sæculi
concupimus, ut libèter carnis
concupiscentiis & illecebris renunciemus.

penitentias aliquas, & mortificationes inclinationi naturæ nostræ corruptæ contrarias sponte cum Christo amplectamur. Non aliud postulat fides, quam omnes clientes suis Dominis debent, nempe vt non velint maiorem sibi honorem deferri, quam suo Regi, vt milites non quærant maioribus frui commodis, quam belli Duces. In Regum historia legimus Regem Dauidem, cum eum persequeretur filius Absalon, Hierosolymis pedibus suis egressum, deinde verò nudis pedibus, & aperto capite lachrymantem cliuum Oliuarum ascendisse. Vbi scriptura diuina signatè annotauit similiter ad imitandum Regem, factum ab omnibus seruis Regis, totoque exercitu. Ratio siquidem illis dictabat ob fidem & clientelam, quam Domino suo dedebat, Rege humiliante & affligente se, ipsos quoque debere se humiliare, & affligere, & rege nudis pedibus, apertoq; capite incedente, non conuenire, vt ipsi equites & aperto capite sequerentur, & denique rege plangente, ipsi riderent.

2. Reg. 15.

Bonus Vrius miles Ioab belli Ducis, cum à Rege Dauid e castris euocatus, iussus esset domum concedere, lauare pedes, cibo regio vt, & thori coniuga-

2. Reg. 10.

K 2 lis

lis quiete frui, non putavit tamen
 ois his commodis sibi fruendum
 ante portam regiam, vt apparet, in
 excubuit: Causamque facti deinde
 cunctante Rege respondit. *Arca De
 Israhel, & Iuda habitant in papilionibus
 dominus meus Ioab, & serui Domini
 super faciem terra manent, & ego ingredor
 domum meam, vt comedam, & bibam
 dormiam cum vxore mea: per salutem
 & per salutem anime mee non faciam
 hanc.*

Lib. 4. c. 3.

Fulgosus refert Catonem maior-
 belli imperatorem cum grauissimis
 cum toto exercitu in Lybicis an-
 summo coeli aestu affligeretur, illi
 pauxillum aquae in galea à militibus
 ferretur, manu quidem eam excepit
 sed mox in omnium conspectu in
 ram abiecisse, ne solus solatio, quod
 alijs communicare non poterat, fru-
 tur. Hæc Ducis mortificatio animi
 iniecit militibus fortiter & constanti-
 deinceps sitim quantumuis diuturnam
 sustinendi. Quod si ad imitandos Ro-
 ges & belli Imperatores, à quibus
 qua quaedam commoda sperantur,
 homines mortificant, & multis solatijs,
 delicijsque se priuant, quod ex illis
 ment id fidem, quam illis debent, pos-
 stulare

stulare, quanto æquius ad imitandum
 Christum Regem cœlorum; & vitæ
 Ducem, nos mortificamus, inordina-
 tas animi cupiditates coercendo, cor-
 pusq; nostrum peccato subiectum exer-
 cendo in toleratione pœnarū quas me-
 ruit, vt Christo similes efficiamur in
 vita & cruce. Si Rex aliquis terrenus
 vestē natiui coloris se indueret, quem
 Principum virorum puderet vti simili
 amictu: & si ad abluendos mendici pe-
 des se demitteret; quis nobilium auli-
 corum simile defugeret officium? O
 Rex gloriæ, quam iustum est, vt non re-
 formidemus nos exercere in paupertate,
 alijsq; officijs humilibus, postquam
 te in illis exercuisti: & amplecti ludi-
 bria hominum & iniurias, postquam
 tu tantoperè eas es complexus. Fœlices
 certè, & beati sunt illi, qui ad imitan-
 dum Christum se mortificant. Hoc
 enim studio non obscure declarant,
 (quantum in hac vita conijci potest,)
 se esse in numero eorum, qui à consti-
 tutione mundi à Deo electi & præde-
 stinati sunt ad vitam æternam, cum ab
 Apostolo, per cuius os Christus ipse
 locutus est, scriptum sit. *Quos Deus Rom. 8.*
ab æterno præsciuit, hos & prædestinatos
esse, vt conformes fierent imagini sui sui,
 K 3 nimi-

nimirum, vt qui similes ei fuisset
vita, similes quoque existerent in
ria.

CAPVT VI.

Quòd corruptioni nature humane ex
to secutæ loco antidoti data sit mor
tificatio.

QVO rectius intelligamus
tificationis necessitatem,
dum hoc loco erit de perfe
ne & integritate tam naturali,
supernaturali, in qua Deus nature
nostram initio mundi condidit
tem de corruptione & prauitate,
lapsum Adæ protoplasti secuta
mum quemadmodum diuina adiu
te gratia per mortificationem
deprauata reparetur. Quando Deus
tio mundi hominem fecit, pro im
sa sua sapientia, & bonitate, integ
& omnibus partibus absolutum
didit, sic vt vires, & facultates infer
res sine difficultate vlla parerent
rioribus, & superiores Deo: idque
cit Deus beneficio nobilissimorum
norum gratiæ suæ, & iustitiæ origi
lis, quibus corpus æquè ac animam
diuina sua providentia & sapientia

Eccl. c. 7. S.

Thom. p. 1. q.

94.

MORTIFICATIONE. 211

ornavit. In hoc statu, quem vocamus Innocentiæ, & iustitiæ originalis, homo præditus erat clara Dei Opt. Max. notitia, non ea quidem, qua nunc beati perfruuntur in altera vita, sed in suo genere maxima: inerat, siquidem menti eius summa quædam puritas, naturalium omnium rerum scientia, quæ ratiocinatione humana vnquam comprehendi queunt, ac etiam supernaturalium tanta, quanta necessaria erat ad consequendam foelicitatem æternam. Sed nec corpus, aut vllæ facultates inferiores eum impediabant, quo minus finem suum assequeretur. In effectis naturalibus rerum creatarum, & supernaturalibus gratiæ, maiestatem, omnipotentiam, sapientiam, bonitatē & pulchritudinem, aliasque Dei perfectiones agnoscebat: atque in eius amorem, nulla ratiocinatione vel demonstratione, quod tamen nunc fit, antegressa, accendebatur.

Angelos natura spirituales, etsi secundum essentiam propriam, intueri non posset, eo modo, quo se mutuò intuentur; cognoscebat tamen clariori excellentiori que modo, quàm nos, & ob puritatem cordis eximiam, altissimamque cognitionem, qua illis erat

conformis, familiariter cum eis
conuersabatur. Voluntas quoque
mirificè vtrique notitiæ, & naturali
supernaturali respondebat, ac impo-
mis diuinæ voluntati, à qua nunquam
quam diu in illo statu perstitit, ne
tum quidem vnguem etiam in mi-
mis rebus discessit. Habebat quoque
facultates partis sentientis rationi om-
ninò subiectas, ac pariter corpus ani-
mæ, sic vt neque membra, neque illa
animi potentie rationem perturbarent
aut affligerent.

*S. Tho. p. 1.
q. 95.*

*S. Tho. ib. q.
96. & 97.*

Dominus insuper erat omnium
animantium, vt quantumuis natura
roces & terribiles ad nutum ei pare-
rent. Plantis item terræ omnibusque
feminibus pro arbitrio suo utebatur
vt eum fructum ferrent, quem ille ve-
lisset. Quod ad corpus eius attinet,
erat homo in illo statu immortalis, cor-
ruptionis expertus, & ab omnibus rebus
noxijs immunis: non quod inesse ei
forma vel qualitas aliqua, quæ eum
redderet, vti dotes in beatis, immor-
talem, sed quod animo eius diuinitus
communicata esset vis quædam, qua
corpus à morbis & morte vindicare
posset. Poterat enim folis paradisi fru-
ctibus, ac imprimis illo arboris vite
repa-

reparare & restaurare, quicquid diuturnitate temporis & ciborum varietate de pristino corporis vigore decessisset: atque, ut in eius potestate erat beneficio huius virtutis se morti eximere, sic & factum fuisset, quamdiu ratio Deo subiecta permansisset.

Hic ordo tam admirandus hominis profectus est ex gratia & iustitia originali, in qua conditus est. Gratia efficiebat, ut pars animæ superior Deo tanquam ultimo fini supernaturali, & beatifico se subijceret, omniaq; eius opera essent Deo grata, ac vitæ æternæ meritoria. Iustitia verò originalis, quatenus distinguebatur à gratia, efficiebat, ut ratio superior Deo se subijceret tanquam ultimo fini naturali, hoc est, tanquam creatori & auctori totius nature, ac ut omnes inferiores animi vires & facultates, ipsumq; corpus parerent animæ & rationi, sicut dictum est. Quamquam nonnulli iustitiæ originalis effectus quadantenus naturæ hominis debiri sint. Cum enim homo sit rationis particeps, ipsamq; rationem à Deo consecutus sit, congruens profectò erat, ut nec facultas ei deesset rationem in omnibus diuinæ voluntati subijciendi, tanquam naturæ auctori; sicut omnes

S. Tho. 1. 2. q.

109. a. 2. q.

3. q. Caiet.

ibid.

inferiores animi & corporis vires
vsque subditæ sunt rationi, vt eius
perio nequaquam reluctari queat.
Atque hæc appellatur natura sana
integra, in cuius statu homo obire
poterat, quicquid nature humane con-
ueniens erat, ac quicquid ratio natura-
lis benè ordinata postulare potuisset.

Etsi fatendum est, nõ satis fuisse hu-
mini instructum esse præsidij eius
di naturalibus: corpus enim, quãquam
nondum peccato inquinatum, tam
proclive fuisset ad patiendã quædam
rationi aduersa. Sed opus erat natura
ornari & firmari aliquo dono gratiæ
cuius beneficio semper rationi ob-
queretur; quod quoniam limites natu-
ræ non excedebat, inter naturalia dona
annumerari debuit; & hoc dono adiun-
natura, dicitur sana & integra. Huic
stitia originalis addebat perfectionem
quandam huius ordinis, & subiectio-
nis inferiorum virium sub superioribus,
sic prorsus, vt quamdiu animus
subiecta esset Deo, nunquam deficere
posset. Gratia verò adiungebat ordi-
nem ad finem supernaturalem, & æter-
næ gloriæ meritum.

Posita hac doctrina, quæ cum diuina
Scriptura sanctorumque Patrum sen-
tentia

tentijs congruit, nec à ratione abhor-
 ret, liquidius apparet, quantum vulnus
 inflictum sit naturæ per peccatum, si
 consideremus in homine ea tantum,
 quæ habuit antequam à gratia perfice-
 retur, de qua loquimur. Natura enim
 humana, quoniam ratione & intelli-
 gētia instructa est, impellit hominem,
 vt amet & amplectatur, quæ bona sunt,
 & rationi consentanea, in ijsque de-
 lectetur, ac vt quamque rem pro di-
 gnitate sua & merito æstimet, ac præ-
 stantiora minus præstantibus antepo-
 nat, & tamen experientia quotidiana
 docet potius contra fieri, vt optima
 quæque, & rationi congruentia, ceu
 nimis ardua refugiat & oderit, pesti-
 ma autem velut facilia, & voluptatis
 plena amplectatur. Bona siquidem ista
 externa corporis & fortunæ, vt sanita-
 tem, fortitudinem, pulchritudinem, vi-
 ctum, vestes, opes magno loco habet,
 & ardenti cupiditate eorum flagrat,
 nec in ijs procurandis & accumulandis
 vllum modum & finem ponit. Bo-
 na verò interna in animo sita, vt sunt
 virtutes, bona opera, vitam conue-
 nienter rationi actam, parui facit,
 nulque eorum desiderio tenetur,
 nullum laborem pro illis acquirendis.

impendit, imò tanquam parum grati
& iucunda respuit & fastidit.

Ratio quoque postulat, vt seruo
promptè obsequatur suo Domino, & a
eo se gubernari, velut instrumentum
suo agente principali patiatur: quod
cum corpus sit instrumentum, & mi-
nister animæ, ratio dicitur, illud parere
debere animi iussis. Et tamen re ipsa
nunc experimur fieri contrarium, nempe,
carnem aduersari rationi, & mem-
bra corporis insurgere contra impe-
rium spiritus, corpusque ipsum, quod
adiumento animo esse debeat ad vi-
tam conuenienter rationi ducendam,
potius esse impedimento, & capitales
quasi inimicitias fouere in spiritum.
Adhæc natura spiritualis, qua homo est
ornatus, non obscure declarat ipsum
conditum esse ad fruendum bonis sub-
limibus, & cœlestibus: mentem enim
habet, qua Deum Opt. Max. & cogno-
scere & amare possit, ac tandem eo tan-
quam summo bono, & beatitudine
extrema perfrui, & oblectari. Idem re-
cta & erecta in cœlum eius statura a-
perte significat, nimirum non esse eum
conditum, vt cœtera animalia, ad hæc
vilia & terrena, sed ad spiritualia, & cœ-
lestia possidenda. Et tamen omnia
depre-

deprehendimus nunc in homine esse contraria, totus enim addictus est voluptatibus terrenis, haud secus, quàm si in numerum brutorum animantium esset relatus.

Eadem præterea ratio exigit, ut instrumentum duratione exequet primum agens, aut certè eiusmodi, ut perditum de integro institui vel renouari queat: alioquin omnis agentis virtus inanis foret, & natura quippiam efficeret frustra. Cum igitur corpus sit animæ instrumentum, eiusque in agendo comes, ac talis naturæ, ut corruptum ab interitu vindicari non possit, rationi naturali consentaneum erat, ut animæ immortali & æternæ, corpus quoque immortale & æternum adiungeretur, aut certè eiusmodi, quòd vi animæ ab interitu seruari posset. Verùm contra accidit, ut sæpenumero corpus deficiat & occumbat, cum animus initium viuendi facere cœperit. Atque hæc est naturæ humanæ corruptio, & morbus eius grauissimus experientia ipsa liquidò notus. Vnde duo documenta haurire licet. Alterum est, nos vna cum natura humana noxæ originalis hæredes factos. Deus siquidem, cuius perfecta sunt opera, nunquam condidisset ho-

minem cum hac labe & corruptela
 nulla præcessisset culpa: minimum
 ea integritate naturam ornasset nos
 qua cōgruenter rationi naturali vita
 traduceret. Si enim cæteris animantibus
 omnibusque creaturis ea adiumentum
 impertiuit, quæ ad vitam eorum natura
 conuenientem tolerandam attinebat
 cur homini, cuius causa illa omnia con-
 ta fuere, ea denegasset? Vnde sequitur
 solã esse veri Dei legem, quæ hæc cor-
 ruptionem & noxam eiusque medelã, quæ
 sola fuit lex Christiana, patefacit. Al-
 rum documentum est, quod hinc discer-
 mus, quibus præsijs, diuina adiuua-
 te gratia, corruptionem hanc tollere
 naturæ integritatem ac salutem restau-
 rare, si non omni ex parte, quoad passio-
 nes, quod in hac vita fieri non potest
 saltem quadantenus, eas coercendo
 reprimendo, possemus.

CAPVT VII.

*Quod beneficio mortificationis, diuina gratia
 adiuti, magna parte nature corrupte-
 lam, ex peccato consecuta, sanare possi-
 mus.*

Ratio & ars hanc generalem
 morbis omnibus præscribunt

MORTIFICATIONE. 219

medicinam, applicare, nimirum, con-
 traria, hoc est, plus æquo, frigidis cali-
 da, humidis sicca, &c. vt hoc antidoto
 humores ad symmetriam quandam
 traducantur. Morbus & corruptela na-
 turæ nostræ in hoc consistit, quod ani-
 mus noster amore proprio, & cupidita-
 tibus carnis addictus, plus æquo in hie
 perfruedis voluptatibus & delitijs
 corporalibus, ambiat honores & impe-
 ria in alios, congerendis opibus stu-
 deat, summamque libertatem, qua fa-
 ciat, quicquid collibuerit, affectet. Re-
 medium huic morbo curando præsen-
 tissimum adhibuerit, qui applicuerit
 contraria. Caro aspirat ad sua cammo-
 da & delitias? comprimatur pœnitentijs;
 asperiore veste, cilicio, duritie lecti, di-
 sciplinis, ieiunijs, fame, siti, cibus insi-
 pidis, labore diurno nocturnoque ca-
 lore, frigore, & in orationibus vigi-
 lantia. Anhelat ad honores, & vult alijs
 anteferri? contemni & pudore affici
 se patiat, extra intraque confessio-
 nem errata sua prodat; non excuset
 nec defendat obiectos ab alijs lapsus,
 locum inferiorem in conuentu homi-
 num deligat, ad viliora ministeria
 se abijciat, in disputationibus con-
 tentionibusque alijs cedat victoriam.

CORP

SVI
 uptela
 imum
 tet not
 ali vir
 i man
 diume
 am nat
 etine
 nia co
 quire
 ac com
 elã, qu
 cit, Al
 ne dif
 adiuu
 ollere
 m refe
 d passio
 n pote
 endo
 magis
 upie
 eralem
 ribunt
 m

contumelias & illusiones æquo animo
 toleret, malum in bono vincat, aduer-
 rijs suis serenum ostendat vultum,
 etiam beneficijs deuinciat. Teneatur
 dio congerendarum opum, & thesa-
 rorum, lauteque & magnificè tra-
 ri auct? nitatur vti rebus parui pretij
 vilibus, & conetur etiam in quibusdam
 sibi subtrahere quæ videntur quodam
 modo necessaria, eoque plus erogare
 pauperes. Amat libertatem? subiciatur
 consilio & voluntati aliorum. Hæc
 & ratio est, sanandæ naturæ corruptæ
 Virga admodum curua: recta fieri no-
 quit, nisi sæpius in aduersam partem
 flectatur. Sic natura nostra vitio pe-
 mæuæ corruptionis plus æquo inclina-
 ta ad amplectendas terrenas volupta-
 tes, honores, diuitias, & fugienda co-
 rum contraria, inopiam, contumelias,
 pœnitentias, detorquenda est in con-
 trariam partem; nempe vt non modo
 superuacanea reseccet, sed etiam neces-
 saria aliquando sibi subtrahat, vt hono-
 ribus etiam licitis subinde renuntiet,
 vt patienter fortiterque toleret homi-
 num ludibria, quæ sine villo peccato
 poterat refugere: sic enim fiet, vt sensim
 prauos animi affectus extirpet, vitæque
 sanctimonia, Dei benevolentiam sibi

con-

conciliet, ad plenam aliquando obtinendam contra perturbationes quotidianas victoriam.

Præclare in hanc sententiam alicubi S. Bernardus scribit, Lauari quidem breuissimo tempore nos posse, sanari tamen non posse, nisi longissimo. Nam vt animo nostra à peccatorum sordibus expurgetur id breui temporis spatio obtineri potest per sacramentum baptismi vel pœnitentiæ; non item vt ab insitis carni passionibus, prauisque inclinationibus; quæ efficiunt, vt exigua oblata occasione in peccata vetera relabatur, diuinaque gratia excidat, ac proinde æternæ damnationis periculo se exponat. Quæ de causa, vt facilius persistere queat in exercitatione virtutum, & gratiam semel à Deo partam vsque ad vitæ exitum tueri, operam dare debet, vt in dies dictas passiones refrenare conetur per virtutem Mortificationis.

Quod non eò dico, quasi Mortificatio ex se efficax sit ad conciliandam illam animæ sanitatem, id enim citra arrogantiam notam dicere non possumus. Quis enim afferat vno aliquo ieiunio, etiam seuerissimo in pane & aqua, vel vna corporis diuerberatione etiam acerrima vsque ad sanguinem, aut denique

que

que omnium sanctorum pœnitentia
 nimum humanum perfectè sanari
 ab omnibus affectionibus inordinatis
 Quis dicat vllis humanis viribus &
 natibus, posse hominì euulsa rerum
 renarum cupiditate, inijci amore
 norum cœlestium, reiecta existimat
 ne sui, persuaderi contemptum: re
 diatis carnis illecebris, consuli casti
 tem & temperantiã. Hoc opus est di
 omnipotentia, & singularis Spiritus
 sancti gratiæ, meritis Christi Saluatoris
 nobis comparata. Ita enim clamant
 uinæ scripturæ; sic Deus per Ezechie
 lem Prophetam, promittit dum agit
 nouo testamento: *Effundam, inquit
 super vos aquam mundam, & mundabo
 ab omnibus inquinamentis vestris, & ab
 uersis idolis vestris mundabo vos & dabo
 vobis cor nouum, & spiritum nouum ponam
 in medio vestri, & auferam cor lapideum
 de carne vestra, & dabo vobis cor carnis.*
 Hæc nimirum est aqua purissima gra
 tiæ, qua efficaciter renouatur cor
 spiritus noster; ac ad integritatem spi
 ritualem, quam per lapsum amiserat,
 quodammodo reuocatur. Quæ gratia
 non beneficio legis, nec virtute natura
 li rationis, sed efficacitate meritorum
 Christi Domini nostri nobis commu

Ezech. 36.

MORTIFICATIONE. 223

nicatur, teste Apostolo, qui in sua persona exprimens hominem carnalem passionibus obnoxium, & à carne seruituti peccati subiectum, in hæc verba exclamat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius: hoc est, de corpore mortali ob corruptionem primigeniam, morti corporali & spiritali ob peccata subiecto. Et responderet: Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum.* Hæc enim vim omnem subministrat spiritui, vt possit expugnare carnis petulantiam, coercere passiones, & naturæ corruptelam tollere.

Rom. 7.

Refert Cassianus senem quendam, *Col. 12. c. 13.* cum apud Alexandriam turbis infidelium circumfusus, non solum maledictis, verum etiam grauissimis vrgeretur iniurijs, eique à subsannantibus diceretur: quid miraculi Christus quem colebat, fecisset, respondisse: *Vt his, ac maioribus, si intuleritis, non mouear, nec offendar iniurijs.* Hoc stupendum robur Christus per suam gratiam pectori illius sensus impresserat. Verum dices, si corruptio naturæ per gratiam diuinam sanatur, quo sensu ergo contendamus opus esse mortificatione? Respondeo, vtriusque præsidio nos indigere. Homo enim se auxi-

lio

lio diuino adiutus mortificans, dispo-
nit se ad recipiendam à Deo gratiam.
Post gratiam autem acceptam, si
mortificatione sui pergat, promeretur
ampliores gratias, virtutes acquirit
& infusas, aliaq; eximia Dei dona
auxilia quæ magna parte naturam re-
integrare possint. Atque ita mortifica-
tio, non suis, sed gratiæ diuinæ, donis
rumque cælestium nixa viribus pau-
tim coercet passiones, ardoremque
concupiscentiæ extinguit, ac natura
fauciata vulneribus medicinam facit.

Hoc mysterium egregiè declarat S.
Leo Papa, dum inquit: *Si fideliter dilectissimi
atque sapienter creationis nostræ intelli-
gamus exordium, inueniemus hominem idem
ad imaginem Dei conditum: ut imitator sit
esset auctoris. & hanc esse naturalem nostri
generis dignitatem, si in nobis quasi in quo-
dam speculo diuinæ benignitatis forma re-
splendeat. Ad quam quotidie utique nos re-
parat gratia seruatoris, dum quod cecidit in
Adam primo, erigitur in secundo. id est,
Christo. Quo autem medio id obtine-
bimus? Eo, quod non multò post subi-
iungit. Quid enim potest, inquit, efficacius
esse ieiunio? cuius obseruantia appropinqua-
mus Deo, & resistentes diabolo, vitia blanda
superamus. Semper virtuti cibus, ieiunium
fuit.*

Ser. I. & 2.
de ieiun. de-
cimi mensis.

fuit. De abstinentia prodeunt castæ cogitationes, rationabiles voluntates, salubria consilia: & per voluntarias afflictiones caro concupiscentijs moritur, virtutibus spiritus innouatur. Hæc omnia B. Leo, qui nomine ieiunij, afflictionumq; voluntariarum intelligit hoc nostrum exercitium mortificationis, quo propriè caro concupiscentijs moritur, spiritus renouatur, animaque Deo ob similitudinem magis appropinquat.

Quemadmodum enim experientia ipsa nos docet, omniem naturæ humanæ corruptionem natam ex peccato: videmus enim eam omnibus hominibus esse communem, vti declaratum est, sic eadem docet nos hoc mortificandi medio ipsam naturam restaurari, & quoad tenus recuperari salutem & integritatem quam habuerat in statu innocentiae. Id enim liquet in omnibus, qui in schola Christi seriò & sedulò operam nauant expugnandis prauis affectibus. Atque hic superit nobis copia innumerabilium sanctorum, & hominum perfectorum altissima clarissimaque rerum diuinarum cognitione præditorum, qui, quoad animæ vires patiuntur, viua fidei luce collustrati per Dei contemplationem tot arcanorum cœ-

Aug de morib. Eccl.

Ensl 2. hist.

c 7.

Hier. ep. ad

Enstoch. de

le-

*custod Virg.
Cas col. 12. c.
7. & 12.*

lestium; mysteriorumque maximorum
penetrant recessus: vt nulla lingua, ni-
lo sermone explicari possint, colloquuntur
cum eo perinde ac amicus solet cum
amico, & in contemplatione diuina
studique cum incredibili amore & vobis
ptate persistunt, imò in omnibus
bus creatis mira suauitate quasi Deum
præsentem, eiusque potentiam, sapien-
tiam; bonitatem & pulchritudinem
admirantur. Spectant sæpenumero
angelicos spiritus varijs formis, & con-
illis, tanquam fratribus, conuersantur.
Rerum naturalium, humanarum
diuinarum excellentem habent scientiam;
nec eos latent secreta cordium
rerum futurarum euentus. Perfèctè
bonum à malo secernunt, & in
mnibus rebus iudicant secundum Deum,
um, sine vilo errore & mendacio. Veritatem
habent in omnibus cum
uina conformatam, ad quam persequendam
renunciârunt mundo & vitijs
imò mille vitas potius exponere præferunt
ti sunt, quàm in minimo illam præferre
uaricari. Tanto virtutum amore delectantur
grant, vt tantum non transformantur in
eas videantur, omne eorum studium
mnis voluptas, sanctis vacare operantibus.

Quar

Quamquam autem libertate peccandi destituti non sint, tamen tanto odio prosequuntur voluntatem peccandi, omniaque scelera, ut videatur quodammodo fieri non posse, ut aliquando in peccatum lethale labantur. (nam & in rebus humanis quod admodum est factu difficile, dicitur impossibile) Sic enim carnem spiritui subiectam habent, ut in naturam spiritalem degenerasse caro ipsa videatur. Res huius seculi omnes, ut opes, voluptates, honores, aliaque temporalia bona perinde aspernantur ac nihili faciunt, ac si non essent; omnes enim cogitationes & affectiones animi sui defixerunt in virtutem, resque spirituales & inuisibiles: quæ ad Deum deducunt, & nos cum eo uniant. cæteras verò res omnes non alio respectu diligunt, quam ut materiam virtuti colendæ suppeditent. Appetitum gulæ, alioquin insatiabilem sic coercent, ut alij semel tantum interdum cibum capiant, alij in tertium vel etiam quartum diem ieiunent, idque contenti pane, herbis, & modico potu aquæ, & tamen in decrepitam usque ætatem vitam producunt. Luxuriæ ardorem sic prorsus restinguere, teste Cassiano, & ad tantam puritate-

1. Ioan. 6.

Cass. loc. cit.

lita-

ritatem animi & corporis peruen-
 nullum amplius motum inordinat
 sentiant. & si necessitate aliqua
 pulsati cogentur de humana gener-
 ne cogitare, non plus commouentur
 quam si de domus ædificatione
 esset. Iracundiæ quoque pertur-
 nem vsque adeo cohibere, vt gra-
 mis licet iniurijs & contumelijs
 nullum indignationis dent indicium
 imò vehementer gaudeant. De
 passionibus omnes eousque moderatæ
 & compositas habent, vt quantum
 totus mundus sursum deorsum
 gigeretur, illi tamen à tranquillæ
 suæ statu, quam cum voluntate
 coniunctissimam retinent, detur-
 nequeant. In intimis cordis sui
 tralibus, tam admirandas sentiant
 actiones & consolationes, vt licet
 obruti, vel corporis morbis, vel ho-
 num persecutionibus, vel seculi
 mitatibus, intus tamen summo gaudio
 spirituali, quod exprimi non possit,
 fundantur & exultent, ac pace
 perfruantur, conscientiaque serenitate,
 te, vt omnem sensum & intelligentiam
 humanam exuperare videantur.

Hæc est integritas & sensus spiri-
 tis, quæ exercitio mortificationis acqui-

ritur. & quanquam homines huius se-
culi talia non experiantur in se, non id-
circo debent ea in dubium vocare. Sic e-
nim affirmant sancti, & testantur se ea
in se & alijs re ipsa expertos; & diuina
Scriptura confirmat. Hi enim sancti, de
quibus locuti sumus, tot cœlestis gra-
tiæ donis ornati, sunt ille populus no-
uus tempore legis Euangelicæ spirita-
liter in mundo a Deo creandus, de quo
per Isaiam Deus ipse locutus est: Popu-
lum, inquit, istum formaui mihi, laudem
meam narrabit. Hi sunt, quos B. Paulus to-
ties appellat nouas creaturas, quasi di-
cat: Populus quem ego creabo, perfectè
meas laudes prædicabit. Et in Psalmis,
Populus, qui creabitur laudabit Dominum. Hi
sunt, quos B. Paulus toties appellat, no-
uam creaturam. Et de quibus alibi: Primus
homo de terra terrenus, secundus homo de cœ-
lo cœlestis, qualis terrenus, tales & terreni:
qualis cœlestis, tales & cœlestes. Quorū ver-
borum hæc est sententia. Sicut Adam
propter lapsum factus est infirmus, cu-
piditatibus terrenis addictus, sic & om-
nes eius filij: & sicut Christus peccati
expers totus fuit diuinis, & cœlestibus
rebus addictus, sic & omnes eius filij
per baptismum cum gratiæ eius donis
renati.

Isaiæ 43.

Psal. 151.

1 Cor. 5.

Gal. 6.

1 Cor. 15.

L

CA

CAPVT VIII.

*Exemplis ostenditur naturam corruptam
neficio mortificationis re-
parari.*

ET si innumeris Sanctorum
emplis demonstrari possit
neficio mortificationis
nis naturam ad pristinam integritatem
quam in statu innocentiae habuit
dammodo reuocari, tamen breui
studio, praecipua tantum quaedam
facilis coniectura sit de reliquo,
memorabimus. Neq; id eò faciemus
absterreamus homines à virtutis
dio, si videant se neque ad tantam
fectionem attigisse; nec tantis
viribus, vt sperent se posse ad illam
limare; vel etiã vt authores simus
quibus tentandi, quod omnem eorum
excedit facultatem: sed vt intelligatur
quanta sit mortificationis diuinae
tia sultae efficacitas, quamque miratur
Deus per vtramque operatus sit in
sanctis; expensaque diuina bonitas
quae in eiusmodi operibus gratia
cescit magis, quam in operibus natu-
amplius excitetur ad Deum O. M. re-
pectore amandum & colendum: ac praeterea,
vt mortificandi studium accipiatur

in ijs, quæ conuenienter suis viribus poterit auxiliante Dei gratia præstare: nunquam enim, vt postea docebimus, cum agendum erit de discretione, vt surpanda sunt pœnitentiæ vel mortificationes quæ nostras vires excedant.

*In hoc tractatu
par. 3.*

Nos quidem poterimus ex horum exemplorum commemoratione occasionem capere humiliandi nos, dum animaduertimus quàm longè absumus à perfectione Sanctorum: quæ res non exiguam nobis afferre potest utilitatem. Quæ enim fragilitas nostra est, admodum procliuus sumus, si vel minimum opus bonum exerceamus, aut duriorē pœnitentiā assumamus, vt magnificè de nobis sentiamus, & tantum non sanctuli videamur. Deinde B. Basilius optimam rationem & viam oppugnandæ superbix, & acquirendæ humilitatis esse affirmat, si oculos conijciamus in virtutes eorum qui nobis sunt meliores. hac enim consideratione efficitur, vt de nobis submissè sentiamus, & in notitiā clariorem veniamus heroicarum virtutum quibus sancti nobis præluxerunt.

In iustitiæ igitur originalis statu, quamuis homo diuina visione non fruere, vt diximus, magnam tamē &

L 2

cla

claram Dei nactus erat notitiam, &
 que constātem & continuam, eō
 nulla res posset eam impedire. Au-
 mus exempla eorum, qui bene-
 mortificationis eō peruenēre. Theo-
 retus Cyri, Episcopus de sancto
 Polychronio sic scribit, mortifica-
 se, inquit, aspero cilicio, vilique &
 lius pretij vestitu; tamque inope-
 tam agebat vt nec necessarium qu-
 semper haberet nutrimentum, et
 etem totam vigil in precibus stans
 fumebat. Ad augendam autem ma-
 ficationem habebat in cella inge-
 truncum ē quercu, (quem fatetur
 doretus se ambabus manibus vit-
 tuisse tollere) hunc noctu diuque
 nebat humeris, & sic in oratione
 stebat. Paupertatem tanto studio
 luit, vt existimaret quouis regno
 gis expetendam. His alijsque id
 exercitijs in extremam vsque etem
 vsurpatis, ad tantam Dei notitiam
 continuamque rerum diuinarum
 moriam peruenit, vt mentem à
 templatatione earum diuellere non
 set. Quare & cum ijs, qui ad ipsum
 inde ventitabant, paucis differens,
 poterat in animum inducere, vt cog-
 rationem à coelis deduceret.

*In hist. re-
 lig. c. 24.*

Palladius quoque Cappadociæ Episcopus scribit Macarium Alexandrinum mortificandi sui causa toto septennio nihil præter cruda olera vel legumina humectata sumpsisse, totis viginti diebus & noctibus tectum non ingressum ut somnum vinceret, cum interdiu quidem æstu arderet, noctu verò algore rigeret. Deinde, cum aliquando ei molestiam exhibuisset spiritus fornicationis, nudum sex menses sedisse in palude Scetes, quæ est in vasta solitudine, & à culicibus, quæ magnitudine æquant vespas toto corpore ita demorsum, ut videretur leprosus.

*In hist. La-
siaca, c. 20.*

Adde, eum ad humiliandum se solum duorum modiorum sportam arena plenam humeris impositam per totam solitudinem deportare. His alijsque exercitationibus corporis tantam apud Deum promeruit gratiam, & ad tam sublimem & constantem peruenit Dei cognitionem, ut sæpè noctem cum die in solius diuinitatis continuaret contemplatione.

Habebat deinde homo in hoc staturationem rectissimam, Deo in omnibus usque ad eum subiectam & morigeram, ut quamdiu in eo versabatur, nulla in re potuerit diuinæ repugnare vo-

luntati. Et hanc quoque rectitudinem
operâ mortificationis sancti quidam
secuti fuere. Simeon Metaphrasticus
narrat gloriosum martyrem, Simeonem
num, contemptis omnibus mundi opibus
& in egenos erogatis, tanto in Deum
more exarsisse, ut flagrantem gratiam
secutione sponte se obtulerit Ethnicorum
iudicibus, qui in Christianos laqueabantur,
existimans id diuinæ voluntatis
magis esse consentaneum. Quod
crudis neruis mox corpus eius dilacerarunt,
deinde trabi appensum fecerunt
laniârunt unguibus, os faxis contulerunt
dentibus euulserunt. Hinc è ligno deponitur
tum deducunt in altum murum, circum
busque lapidibus maximis colloca-
dibus eius alligatis, fune cinctum è mura-
ro demittunt, ut lapidum pondere
uulsis membris violenter abrumperent
animam. Verum sanctus ille mentis
sic habebat in Deo defixam, ut hæc
que tormenta, quibus per aliquod
fuit excarnificatus, ne puncto quidem
temporis eum à voluntate diuina
pararint, imò gaudebat & exultabat
illis, quia sciebat id diuinæ placere
iestati. Vnde & in acerbissimis cruciatibus
fatebatur nullum se malum
formidare, nisi solum peccatum, tot

Sur. in Sept.

mēta autem se summoperè amare, eo q̄
 coniūctissimam ipsum redderent Chri-
 sto. Agnoscens quoque hanc volunta-
 tis suæ rectitudinem esse à Christo, gra-
 tias ei agebat dicens cum Psalmista. *Gratias ago Domine, quod docuisti me ad præ-*
lium, & pesuisti ut arcum æreum brachia
mea. Quæ verò maior voluntaris recti-
tudo, quæ maior submissio excogitari
posset in homine mortali?

Psal. 170.

Beata Catharina Bononiensis, ut se
 mortificaret in contemptu sui, & ab o-
 mnibus vilipenderetur, non solum
 coram Confessario, sed etiam publicè
 sua peccata confitebatur, & manu sua
 conscripta relinquebat. Diu in oratione
 brachijs in formam crucis protensis
 persistebat. Aliarum religiosarum vir-
 tutes omnes imitabatur, & licet plus o-
 mnibus se in ijs exerceret, tamen om-
 nium vilissimā se reputabat. Voluntatē
 suā frangebatur obsequendo summa pro-
 pteritudo in omnibus. Lætabatur iniu-
 rijs, optabatq; asperè & durè se à sua Su-
 periore tractari, & grauiora quæque sibi
 imponi. Experta enim utilitates, quæ
 inde manabant, dicebat, Omnem qui-
 dem obedientiam in rebus licitis esse
 bonam & fructuosam, sed optimam sa-
 luberrimāq; esse, quando aliquid arduū

In lib. ab ip̄a

sa scripto.

& in Chron.

Franc. sc. p.

l. 4. c. 33.

Alex Hal.
p. 4. q. 68.
p. 1. a. 6.

moroso vultu à superiore imper
 Hoc genere mortificationis tant
 voluntatis rectitudinem consecrat
 & tantum amoris diuini robur, v
 obtemperandum diuinæ voluntat
 rata esset non solum omnes mundi
 etiam ipsius inferni cruciatus perfer
 si fieri posset. Atque vt desiderabat
 etiam à Deo toto pectore efflagitab
 inde maior Deo gloria, suæque am
 profectus resultaret, etiam horribil
 res pœnas sustinere, non quoad
 pam, quam maximè oderat & horre
 sed quoad acerbiter cruciatus.

Theo. p. 1.
q. 6.

Præterea in hoc innocentia
 homo carebat perturbatione iræ &
 stitiæ, nec enim mala illa habebat, q
 bus passiones excitantur. Hoc licet
 mirabile videatur, tamen aliud ma
 ri admiratione dignum beneficio mor
 tificationis Dei gratia adiutæ hom
 aliquando consequitur, vt licet obruta
 grauissimis calamitatibus, tamē null
 tristitiæ, vel iræ affectione tangantur.
 Ait THEODORETUS quendam
 hominem sanctum nomine Eusebium
 consuèsse se mortificare gestando cir
 gulum ferreum circa lumbos, & oculos
 in terram abijciendo, vt nullam ex
 spectu cælorum vel camporum capere
 volu

voluptatem. Hoc mortificandi studio, ad frangendas cupiditates suscepto, tantam meruit à Deo animi mansuetudinem, vt nullis iniurijs licet maximis ad iram accenderetur, sed velut benedictiones exciperet. Etsi solitudinis amans esset, cessit tamen, & captus retribus caritatis suscepit curam gregis, non multis rebus ad docendum opus habens. Cùm autem externi quidam ad eum audiendum (inter quos erat Theodoretus) conuenissent, Publius quidam sacerdos interuenit aduersus Eusebium vociferans, & commune damnum nominans illam leuitatē, & omnibus perniciem adferre dicens eius mansuetudinem, amentiam quoq;, non modestiam vocans summam eius Philosophiam. At ille habens animam veluti adamantinam, nec vultum his iniurijs mutans, nec sermonem institutum dimittens, leni voce, & verbis serenitatem animi significantibus senem dimisit, rogans eum, vt eorum quæ vellet curam gereret. Quo digresso, rursus ad præsentem hospites, eadem tranquillitate, qua ante, sermonem conuertit; ac si nullo maledicto lacessitus fuisset.

S. Edmundus Cantuariensis Archiepiscopus, vt legimus in eius vita à grauius

L 5

uibus

uibus auctoribus cōscripta, adhuc
 lescensulus mortificabat se gestādo
 licium, & ieiunando, idque crebro
 pane & aqua. Grādiior autem factus
 na ex fetis equinis consuta, astringe
 lumbos, caligis vtebatur cilicinis,
 carnibus, nec piscibus vescebat, sed
 pane, vilique cibo contentus, sicim
 usque tolerabat, nonnunquam ut
 dirumperentur, ad quietem nocturnam
 capiendam, nec lodicibus, nec stragulis
 nec puluino vtebatur. Sed proprijs tu
 rium vestibus tectus alicubi confide
 idque per totos triginta annos fecit.
 uectus deinde ad Archiepiscopatum
 hil ab hac seueritate mortificandi
 traxit, imò eam potius auxit, tantum
 à Deo donum omnes animi perturb
 tiones temperandi & subigendi con
 cutus est, ut cum sæpenumero graui
 mis afficeretur iniurijs & probris à
 pluribus, atque etiam ab ipso Rege, &
 suæ Ecclesiæ canonicis, nulla ira concu
 taretur, nullo moerore tabesceret, sed
 potius ex intimis animi præcordijs ex
 ultaret, ipsiisque calumniatoribus tan
 comiter & affabiliter rationem facto
 rum suorum redderet, ac si eximio ali
 quo beneficio ab illis donatus fuisset.

CAPVT IX.

Alijs exemplis confirmatur naturam per peccatum debilitatam per mortificationem reparari.

INter ea quæ maximè admiranda fuere in statu innocentia, fuit nominatim hoc, quod concupiscentia carnis sic fuerit rationi subiecta, vt homo in parte sensitua nullum inordinatum motum experiretur, omnes enim sensus imperio parebant rationis. Hoc autem donum reparare possumus beneficio mortificationis.

S. Gregorius scribit S. Benedictum, *Lib. 2. dial. 1. c. 2.* cum, antequam Monachorum pater esset, in eremo fraude daemoneis grauissima libidinis tentatione pulsaretur, sollicitusque esset de auertendo tanto periculo, se velle nudatum magno seruore in vrticas & spinas, quas ibi offenderat, coniecisse, tamdiuque se in illis voluisse, donec omnis tentatio euanuisseratque ex eo tempore sic domitas sensisse animi passiones, vt reliquo vitæ tempore ab ijs fuerit immunis.

S. Bonauentura quoque commemorat sanctum Franciscum initio conuersionis suæ non minus graui tentatione afflictum se nudum abiicisse *Bonau. in e-ius vita.*

L 6 in

in niues, ac mox eam ita perfecte em-
ctam, vt de cætero nunquam fuerit
vlla carnali cupiditate infestatus. Cui
mirabiliter se in hoc facto proditi-
tificationis efficacitas, cum videam
vno modo actu feruenti tantam a Deo
impetratam gratiam, vt non solum
tātus libidinis ardor mox sit extinctus
tamque pestilens vulnus illico sanatum
sed sanatum in omne vitę tempus. Quod
res meritò inflammare nos debet
amplectendum hoc mortificationis
exercitium, vt quoties vel necessitas se-
fert vel opportunitas, feruidos aliquos
cuius actus, qui discretionis tamen limi-
tes non excedant, exerceamus, vel ma-
gnam aliquem contemptum contem-
nendo, vel vehementem aliquem mo-
coercendo & comprimendo; sic erit
fieri, vt magnam animi pacem tranqui-
litateque in diuturnum tempus expo-
riamur.

Inter condiciones quoque illius ste-
tus erat, quòd homo licet cibo opus
haberet, tamen appetitu tam ordina-
to in illum ferretur, vt nihil amplius
sumeret, quàm necessitas postulasset
vel rationis dictamen, diuinaque vo-
luntas præscripsisset. Hoc donum vi-
demus in sanctis & perfectis homini-
bus

bus restitutum opera mortificationis.

Beat. Gregorius Nazianzenus refert *Greg. & Am-
phil. in eius
vita.* Basilium magnum consueſſe ſe mortificare humicubatione, & vnius tunicae attritique pallij geſtatione, atq; etiam nocturnis ad ſomnum vincendum in oratione vigilijs. In cibo ſumendo eam gratiam conſecutus eſt frequentatione ieiunij, vt non ſolum ſupra triduum inedia produceret, diuinis intentus ſermonibus, verum etiam tam longè abeſſet à captanda in cibus voluptate, vt ſolacium ei eſſet, nullam percipere delectationem in cibus.

De ſancto preſbytero Iſidoro ait *In hiſt. Lan-
ſiac.* Palladius, eum mortificaffe ſe non vtendo linea ad carnem veſte, abſtinendo ab eſu carniſum, & nunquam ſaturum à menſa diſcedendo. Quibus, alijsque exercitijs ſic refrenauit edendi cupiditatem, vt crebrò, quo tempore neceſſarius victus ſumendus erat, vel in ecſtaſin mentis abriperetur, vel multam lachrymarum vim effunderet, rogatusque, cur illachrymaret, reſpondit, ſe ſummo pudore ſuffundi, quòd cum homo à Deo conditus ſit ad veſcendum cibus cœleſtibus, imò ad perfruendum Deo in voluptatum paradiso,

diso, tamen contra omnem rationem
instar belluæ se abijciat ad pastum
renum.

In statu Innocentiæ homines
omnis timoris humani expertes,
nullus erat, qui nocere eis velle,
posset. At mortificationis studio
facti homines ad maiorem perfectionem
perueniunt, nempe, vt licet non desint
qui nocere & incommodare velint, ta-
men timore vacui maneant. Sic enim
voluntatem suam coniunxerunt, & con-
formârunt cum voluntate diuina,
parati sint omnia mala perpeti tempo-
ralia, diuina eius manu permessa, pro
scilicet conscijs, creaturâ nullam sibi
la re incommodare posse, nisi voluntas
diuina accesserit.

In eius vita.

Seuerus Sulpitius narrat S. Marti-
num in hunc modum se mortificasse.
Vili induebatur tunica etiam postquam
Episcopatum iniit, carnem asperum
mabat cilicio, nunquam in excelsa ca-
thedra sedebat, sed in humili scabello.
Ante Episcopatum proprio famulo ca-
ligas detrahebat, calceamenta mun-
dabat, mensæ eius ministrabat. Post-
quam verò factus est Episcopus ipse co-
uiuis suis aliundè venientibus aquam
in manus fundebat, ipse pedes eorum
laua.

MORTIFICATIONE. 245

lauabat. Contemptum sui tantoperè amabat, & quærebat, vt Sanctus Hilarius, quo eum diutius secum retineret, nec Sacerdotem, nec Diaconum eum consecrare voluerit: sed tantùm Exorcistam, quòd munus erat iuuenum, & seniores dedecebat. A Presbytero quodam ministro suo grauissimis sæpe iniurijs iam Episcopus lacessitus, (appel- labat enim illum insensatum, impostorem & superstitiosum) solo patientiæ clypeo se defendit. Iniurias alijs illatas castigabat, suas ita negligebat, vt nec irati animi indicia vlla proderet. Sciebat enim se ampliorem fructum ex illis patienter tolerandis, quàm vlciscendis relaturum. Atque hoc genere exercita- tionum tantam cõtra omnem metum humanum victoriã nactus est, vt cum aliquando in itinere incidisset in latrones, atq; vnus iam securim in eius ceruicem vibraret, ille metu vacuus ictum paratus fuit excipere. Quo facto latro- num alter permotus, rogauit sanctum Dei, an non rimuisset? ille verò respon- dit, nunquam se magis fuisse securam, quàm tunc.

In historia S. Elezarij Comitis Aria- *Surin in*
ni, legimus eum licet coniugatum & *Septemb.*
nobilissima stirpe editum, tamè cilicio
corpus

corpus afflixisse, & in eo dormi-
 cum esset corpore sanus, crebro
 nasse, & catenula ferrea se diuerberat
 quibus medijs tantam à Deo obtinuit
 gratiam, vt in omnibus mundi periculis
 fuerit imperterritus. Aliquando
 mari iter faciente, tãta oborta est tem-
 pestas, vt malus nauis cum artæm
 diffringeretur, vela discerperentur, &
 ceteros omnes vlulatibus, desperati-
 vocibus omnium aures complerent,
 ille formidine omni remota oratione
 vacabat. Rogatus deinde, an timuisse
 respondit se nec tunc, nec aliàs vllius
 genus mortis timuisse, sed se totum
 uinæ voluntati commisisse, paratum
 que fuisse, vt alijs saluis, fluctibus ha-
 rireretur.

*In hist. reli.
 s. 6.*

In statu iustitiæ originalis omnia
 animantia, quantumuis fera, hominum
 imperio erant subiecta. Idem obtinuit
 multi sancti vi mortificationis. Theo-
 doretus scribit admirandum monachum
 Simonidem, mortificandi sui causa, se
 in speluncam inclusisse, & orationi no-
 ctu diuque, omnibus commoditatibus
 humanis exclusis, vacasse, solisque her-
 bis victitasse: vnde à Deo gratiam ob-
 tinuit, vt bestia ad nutum illi parerent.
 Cum aliquando in eum incidissent via-
 tores,

tores, qui à recta via aberrarant, cuperentque sibi eam demonstrari, iussit eos præstolari, donec bini leones accurrerent, qui accepto mandato magna mansuetudine duces se itineris illis præbuere, donec rectam viam attigissent.

In historia Ordinis Minorum refertur magnum quendam seruum Dei nomine Innocentium de S. Angelo, insignemque verbi diuini concionatorem, ad mortificandam honoris cupiditatem, se, quantum honestas patiebatur, omni veste spoliasse, oneratumque alijs & capis per vias vrbis, in qua concionabatur, incessisse. Quod quia ille fecerat causa expugnandæ vanæ gloriæ, zeloque se mortificandi, factum est, vt populus nullum inde scandalum accepit, sed maiori eum amore & honore deinceps fuerit prosecutus. Deinde ad tantam vitæ puritatem hoc exercitij genere peruenit, vt videretur ad primæ innocentie statum reuertisse. Nam auicula illi obsequebantur, auolando vel aduolando quoties vellet, cantando item, & lætitiæ varia signa vna cum ipso demonstrando, ac tandem acceptæ eius benedictione discedendo. His alijsque similibus exemplis, quæ in lege

Euan-

*Patre 3. li. 8.
cap. 36.*

Euangelica, vt diximus, sunt in
 ra, Deus declarare voluit mortifica
 nis virtutem. Vnde duo haurire po
 mus documenta: Alterum est, quod
 hinc facile intelligamus summam
 iestatem, & sublimitatem legis Eua
 licæ, quippe in qua talia efficit mor
 tificatio, qualia in nulla alia secta ve
 efficiuntur, vt statim declarabimur.
 Alterum est, magno animi ardore
 studio complectendam esse hanc mor
 tificationem, omnesque corruptæ
 turæ nostræ cupiditates frangendas,
 paulatim sanetur, & cum puritate
 promptitudine ea faciat, quæ Deo
 dicat gratissima. Constat sanitatem
 corporalem exigui esse pretij, & per
 diuturnam, sic vt multis vtilior sit
 firmitas; & tamen appetitum nostrum
 comprimimus, & seuerè mortificamus
 abstinencia cibi & potus, inedia longè
 amarum potionibus, & duris cautè
 ad sanitatem recuperandam, idque co
 dimus iustissimæ rationi esse conse
 taneum: quanto iustius ergo nos mor
 tificamus, abstinendo à rebus seculis
 dum carnem amatis, & corpus seuerè
 rius tractando, ad recuperandam ani
 mæ salutem, cuius tam immensum
 pretium est, vt vel vnus gratiæ, in qua
 salu
 teste
 moib
 que n
 gratia
 enim
 natur
 fors e
 dam
 Eius
 obtin
 & glo
 durat
 mus
 tu d
 illa,
 quam
 ita fa
 sti, a
 ctum
 qui pe
 nam.
 ex

salus consistit, gradus, plus valeat,
 teste S. Thoma, vniuerso mundo, *o- 1. 2. q. 114. a.*
 moribus corporibus coelestibus, tota- *9. ad primū.*
 que natura humana, & angelica, si
 gratiam secludas. Quantumcunque
 enim exigua sit gratia, tamen diuinæ
 naturæ, meritorumque Christi con-
 sors est, & quoad durationem quo-
 dammodo exæquatur æternitati Dei.
 Eius siquidem beneficio ab ipso Deo
 obtinetur & corporum immortalitas,
 & gloria animarum in sempiternum
 duratura. O quantum quæstum faci-
 mus quocumque mortificationis a-
 ctu diuinæ gratiæ innixæ, nam cum
 illa, pariter augetur nostra salus. O
 quam sapientes & prudentes sunt, qui
 ita faciunt; parent enim monito Chri-
 sti, æternæ sapientiæ, dicentis per San-
 ctum Ioannem, *Operamini non cibum, In hoc trāo*
qui perit, sed qui permanet in vitam eter-
nam. *p. 3.* Qua autem moderatione hæc
 exempla sanctorum sint imitan-
 da postea tracta-
 bimus.

C A-

CAPVT X.

*Mortificationis beneficio non sanari
corruptionem, vel animi perturbatio-
nes euelli, nisi in fide-
libus.*

VT intelligamus clarius, et
mortificationis virtus tam
efficaciam consecuta sit, per
que eam faciamus, & Christo Domini
dignas pro tanto beneficio gratias
pendamus, operæ pretium factum
demur, si exponamus, quemadmodum
omnibus huius mundi sectis &
ctationibus homines sapientes, & no-
dentes extiterint, qui se in mortifi-
tionis, quam rationi consentaneam
lumine naturali intelligebant, studium
exercerent; licet nullus eorum, qui
fidei verè expertes fuere, eius beneficium
vel foelicitatem æternam, vel victoriam
humanarum passionum sit assecutus.
Etsi enim imperfectas quasdam virtutes,
vel potius virtutum vmbas, non
tamen perfectas virtutes, & omnibus
numeris absolutas attingere potuerunt.
suo enim vitio gratiæ diuinæ donum
repulerunt, sine quo nullus aditus ad
culmen virtutum patet. Cuius rei illa
causa videtur, quia quoties operam de-
batur

bant coercendæ alicui perturbationi, non id faciebant solo amore virtutis, aut vt Deo, id per lumen naturæ suggerenti, obsequerentur, sed amore nimio sui, humanarumque laudum. Itaque vitium vitio, & passionem passione expugnabant, haud secus, atque is, qui furandi cupidus, à furto abstinens, ne si deprehendatur publicè pudefiat, cupiditatem furandi vincit cupiditate honoris sui: vnde si metus hic absit, furatur quantum potest. Sic prorsus vsu venit Philosophis, Ethnicis, & alijs huius mundi sapientibus, qui vt erant homines, ingenio & prudentia præstantes, maximi faciebant honores, & summam existimationem apud homines. Vnde quoties se offerebat materia ardua & difficilis, inclinationique naturali contraria, si ex ea videbant redundare magnam apud homines laudem, & opinionem virtutis, in ea se strenuè etiam cum periculo valetudinis, fortunarum, & aliquando vitæ, exercebant; si verò nulla spes honoris affulgebat, illico deserebant tanquam inutilem. Confirmare id facile possumus Græcorum Romanorumque, qui opinione omnium sapientissimi, virtutumque studiosissimi habiti sunt, exemplis, idque

ex auctoribus grauissimis tam Chri-
 nis, quam Gentilibus, qui hoc argu-
 tum sunt persecuti. Faciemus autem
 breuissimè, conuenienter scopo, ad
 collimamus.

Socratem imprimis constat om-
 bus Græciæ Philosophis ob doctrinam
 sapientiæq; moralis studium fuisse
 telatum, & oraculi loco habitum,
 quo Plato eius auditor in hæc verba
 scripsit: Socrates mortalium omnium
 quos nos cognouimus, sapientissimus
 æquissimus, & optimus extitit. Exer-
 ciabat se tolerando frigus, nudis pedibus
 per niues incedendo, & parca
 stitendo. Immotus cælo immittitur
 vno solis ortu ad alterum eodem loco
 persistebat, vestitu utebatur vili, lac-
 ro, & peruetusto, iniurias & contumelias
 vxorum suarum, quas habebat, que
 lotio illum, alijsque sordibus non
 quam perfundebant, tam æquo animo
 ferebat, vt etiam dissimularet, se ab
 his læsas. Docuit fugiendas voluptates
 cibum ad saturitatem non esse sumen-
 dum, à lautitijs abstinendum, potum
 eum sumendum, qui primò occurrit
 hæc qui facerent, & paruo contenti fo-
 rent, Dijs esse proximos. Hæc de Socra-
 te Plato, & Laertius.

In Phædon.

*Plato in Cō-
 uiu. Diog. in
 vita Socrat.*

Quòd autem Socrates hoc mortifi-
candi exercitio, gratia diuina deditus,
neque restituerit naturam, neque ani-
mi affectiones efficaciter perdomue-
rit, sed viuas & intimis præcordijs in-
hærentes reliquerit, inde clare liquet,
quia alijs in rebus, alijsque temporibus,
cum nulla captandi honoris humani
se offerret occasio, plurimum indulsit
animi perturbationibus, rationisque
limites transgressus est. Esto, ingenti
inedia sitique nonnunquam se discer-
ciarit: at aliàs crebrius in omne ge-
nus intemperantiæ se effundebat, to-
tasque noctes insomnes inter pocula,
cum tamen socij hauriendis calicibus
felli, cubitum concessissent, traduce-
bat. Ita testantur veteres scriptores,
quos sequitur Theodoretus. Et Plato, *lib. 12. de cur.*
in dialogo quodam disertè comme- *græc. affect.*
morat, eum mensæ accumbentem, quo- *Plat. in Con.*
ties ad potandum vrgeretur, plus alijs
bibisse; nec tamen, quod mirandum
erat, inebriatum fuisse. Tum aliquan-
do quidem æquo animo contumelias
irrogatas tolerabat, sed aliàs ira &
furore totus exardescibat? Nonnun-
quam placidè & sapienter; cum om-
nis molestia abesset, homines alloque-
batur; at quouies re aliqua offensus
erat,

erat, asperrimis verbis eos excipere. Ita affirmat Porphyrius, qui fuit
 tonicus, & testimonio Aristotelis, vitam Socratis scripsit, confirmat
 inde si quando iniurias patienter
 bat, non obscurè indicabat se id
 pandæ gloriæ causa facere. Nam
 fert Diogenes Laertius, cum miratur
 tur quidam eum calce percussum,
 lum irati animi signum dedisse, resp
 dit, quid facerem, si bestia me calc
 rijsset? num intendissem ei litem? Qu
 responso indicabat, se ideò patienter
 ctum sustinuisse, quod auctorem
 temneret, & pro bestia haberet. Qu
 item mulierum probra perfricta fro
 perpeffus sit, non aliunde profectus
 est, quàm quod probris causam de
 rit: nam si quando illæ inter se cont
 derent, non ad concordiam eas cob
 tabatur, sed otiosè rixantes spectabat,
 irridebat, atque ita earum iras in
 caput conuertebat. Arrogantiam qu
 que suam palàm declaravit, quando
 refert Plato, coram iudicib. Atheni
 sib. iactavit se oraculo Apollinis mo
 talium omnium sapientissimum iud
 catum, & confessus est ita esse, sequ
 multis & varijs hominum ordinibus
 & statibus se ipsa comprobasse, ipse

Theo. l. cit.

*Laer. in eius
vita.*

Theo. l. cit.

*In apologia
pro morte
Socratis.*

MORTIFICATIONE. 253

nihil scire, se autem scire multò amplius: illos siquidem, cum nihil scirent tamen arbitratos fuisse se aliquid scire, se verò & nihil scire, & scire quod nihil sciret. Dixit etiam iudicibus, auctore M. Tullio, se maximos meruisse honores. Quibus dictis magnam certè animi vanitatem ostendit, quam & inter ipsos gentiles prudentissimi quiq; notârunt, & palam suggillârunt, teste Laertio in vita eius, & Lactantio in diuinis institutionibus, nec mirum. quid enim erat Apollo, cuius responso sapientissimus dictus erat, nisi idolum per quod humani generis summus impostor, & mendacij pater diabolus loquebatur?

Lact. l. 3. cap.

10.

Plato, qui Socrati successit, & virtutis sapientiæque fama suo æuo fuit omnium celeberrimus, vnde & diuinus appellatus est, mortificandi quoq; studium coluit. Nam temperatè & sobriè viuere, persæpè semel tantùm in die cibum sumebat: opes contempsit, patrimonium enim suum alioquin copiosum reliquit fratribus, & honores in Repub. nunquam ambiuit. Iniuria affectus à Dionysio Siracusano, non se vindicauit. Atque hæ sunt virtutes, quas ei tribuunt in vita eius Diogenes

M

Lacr-

Laertius, & Marsilius Ficinus. Verum manifestum est, etiamsi hæc laudes eo dicantur, nunquam tamen eum excaciter refrænasse animi passiones. Eum enim licet aliquando parcè escicant, tamen crebrò in intemperantia excessum, ut testatur Xenophon, Porphyrius, & Theodoretus. Sæpè nauigabat in Siciliam, ut illius regni delitijs, splendidisque & opipara Dionysij Regis Sicilia mensa fruereetur. Cum quo congruenter quod Laertius scribit, cum docuit cum dies Baccho sacri aguntur, conueniens esse, ut vsque ad ebrietatem pertineretur. Quod ad iræ perturbationem attinet, tam erat iracundus, ut motum eousque ratione omni destitueret hæc affectio, ut non auderet negligere famulorum suorum lapsus, omnibusque, qui irato in oculos inciderant, repugnabat, ut idem Laertius memorat. Vani hominum timores seruus fuit, & mancipium, nam cum agnosceret, vnum tantum esse Deum, & grauius hallucinari, qui plures venerarentur Deos, tamen ausus non fuit idololatriæ crimen reprehendere. fuisse, inquit Lactantius, iustitiæ defensor, omnem operam locare debuit in euertenda falsorum Deorum se-

*Lib. 4. grec.
affect.*

In eius vita.

*Lib. 5. diu.
inst. c. 15.
Theod. l. 3.*

perditione. Verum non solum non il- *græc. affect.*
 lud præstitit, sed etiam hominum me- *Aug. l. 8. de*
 tu multis idololatriis fauit. Quare & in *ciuit. c. 12.*
 libris suis ac epistolis nõ Dei, sed Deo- *Plat in Tim.*
 rum nomen, vt alij, vsurpabat. Ac in *Chryf. in c. 1.*
 libro de Republica permittit Dijs erigi *ep. ad Rom.*
 statuas ligneas & lapideas, ac, vt docet
 sanctus Augustinus, etiam sacrificia ijs
 facienda censuit, dicens ea in re cre-
 dendum esse Poetis. Quare non dubi-
 tat beatus Chrysostomus eum inter
 Idololatriæ patronos numerare. De-
 nique ex omnibus, quæ fecit vel scri-
 psit contra bonos mores, facilè appa-
 ret, quamuis nonnullam aduersus per-
 turbationes animi pugnam habue-
 rit, nunquam tamen è pugna retulisse
 victoriam, quia neque pugnavit, vt
 debuit, neque donorum naturalium,
 quæ à Deo acceperat, præsidio ita vsus
 est, vt impetrare à Deo posset, & noti-
 tiam supernaturalem, & diuinam
 gratiam perturbationes
 expugnandi.

* *

M 2 CA-

*Aliis exemplis idem declaratur.**Laert. in vi-
ta.*

EX omnibus gentilium Philo-
phis; qui mortificandi se
dediderint, primas facillè obtine-
it Diogenes Cynicus. Vescatur enim
herbis & carnibus crudis, veste abiecta
& vili utebatur, domus & lecti loco con-
tentus veteri dolio, quòd in quamcum-
que partem, si nimius æstus solis eum
adureret, volutabat. Hyeme nudis pe-
dibus calcabat niues, & staturas niues
coopertas amplectebatur. In perage-
stabat scutellam duplicem, alteram cu-
bi, alteram potus sumendi causa. Cum
que fortè conspexisset puerum manum
haurientem aquam, & alterum cibum
cipientem è crusta panis, mox utram-
que scutellam abiicit, tum vt pauper
or esset, tum ne à puero victus videret-
tur. Pluuio cœlo imbres etiam maxi-
mos excipiebat, vt madesceret totus.
Et tamen per hæc mortificationis exci-
citia, ne vnam quidem in se peruer-
sam cupiditatem domuit: quemadmo-
dum liquidò cæteri eius mores decla-
rauerunt. Nam eos, qui ad iracundiam
ipsum prouocassent, per omnes vrbes
vicos infamabat, absentibus detrahe-
bat,

bat, præsentis aculeatis dictis perstrin-
gebat, gaudebat salibus & iocis, alia-
que indigna faciebat, quæ honestæ au-
res non ferant. Quo exemplo satis in-
dicavit, se omnia sua fecisse aucupan-
dæ apud homines vanæ gloriæ causa,
& non ad refrænandos animi affectus.
Quod non ignoravit Plato, qui cum
aliquando animadvertisset homines
commiseratione eius motos, quod si-
neret se densis perfundi imbribus, in
hæc verba eos est allocutus: Si vos
miseret illius, abscedite, nec amplius
in eum oculos conijcite. Indicans il-
lud eum fecisse honoris captandi cau-
sa, nec facturum fecisse, si defuissent
spectatores.

Inter Romanorum optimos, & vir-
tutis, de qua agimus, studio commu-
ni hominum fama deditissimos fuere
duo Catones: hi enim quasi prodigia
quædam prudentiæ, & veræ virtutis
exitere, & tamen tota sua vivendi ra-
tione aperte demonstrarunt se nullam
animi perturbationem superasse. Cato *Plut. in vita*
Maior, dictus Censorius, qui fuit Ro- *Cat maioris.*
mæ Consul & Censor, mortificabat se
temperatè comedendo; nam in cœnam
non sinebat inferri cibos coctos. Vesti-
tus ei erat vilis, & habitatio vulgaris,
mani-

manibus suis prædia sua colebat, ne aliud vinum, quam operariorum suorum, bibebat. Cumque more receptus esset, ut Prætores in lectica vel chædæ magno apparatu, & hominum comitatu veherentur, ille Prætor factus, omni pompa repudiata vno ministro, quem apparitorem vocant, contentus, in publicum processit. Planum verò est eum parum hoc mortificandi genere proficisse. Consueverat enim, teste Plutarcho, facta sua laudare, & in cælum tollere, aliorum contemnere, ac penitus deprimere. Mancipia, quæ per omnia vitam illi seruiant ob deuexam acertem, facta inutilia domo exturbabat, vel vendebat, quod erat summæ inhumilitatis; ancillas item è corpore quæstum facere sinebat. Atque ita cupiditate honoris mundani, & pecuniarum, passiones alias vincebat. Cato vero Minor, Uticensis dictus, & Censorii nepos, qui præcipua quæque officia in Romana Republica gessit; se in hunc modum mortificabat. Non utebatur purpura, velut alij eius æquales, sed veste simplici, sæpè domo exibat, sine calceis, nonnunquam etiam sine tunica, ut quando aliquò proficiscebatur, socioque equitante incedebat pedes.

Cato

Cælo præfrigido nudo capite foras prodibat: Quo tempore magistratum gessit, nulla munera accipere voluit; nec ullam in se suscipere functionem publicam, nisi cognitis & exploratis prius eius legibus, & conditionibus. Quæ omnia, fertur fecisse non ob gloriam vanam, sed quia rationi parèdum esse censuisset, contemptumque hominum contemnendum. Quare & in tanta exstimatione fuit apud Romanos, ut quoties sanctum aliquem *ἀντινομῶσι* appellare vellent, nominarent alterum Catonem. Neque tamen hac exercitatione vnquam id consecutus est, ut passiones rationi haberet subiectas. Nam, ut habet Plutarchus, notatus fuit de potus intemperantia, nimioq; sumptuum superuacuum excessu, & coniugem propriam mutuo dedit Hortensio amico suo. Tanta quoque eius fuit arrogantia, ut cum degeret Uticæ in Africa, & Iulio Cæsare ad Imperium euecto Uticenses eo legato uti cuperent ad Cæsarem, rogatum, ut noxias pristinas eis condonaret, respondit, ut amandarent in hanc rem, non se, sed alios, se siquidem non modo non esse inter victos numerandum, sed etiã toto vitæ cursu ob virtuta-

tum cultum victorem Cæsaris erit
se. Vnde ne videretur ab eo victus,
eius fauore & clementia opus habere
ex desperatione sibi ipsi gulam pro
scidit.

Ex his tãtorum virorum, apud Ge-
tiles virtutis nomine celebratissimorum
exemplis, perspicuè liquet, eam
Christi Ecclesiam fuisse quidem ex-
citationem aliquam mortificationis
sed non tantam, quanta necessaria est
ad extirpanda vitia, eorumque fibrae
& radices, animi, scilicet, passionum
sicut alicubi benè obseruauit Beatus
Bonauentura, dum scribit, priscos Phi-
losophos, vt Platonem, & reliquos, et-
iam si multa de Deo, & virtutibus ve-
tati consentanea eruditè tradiderint,
tamen remansisse in tenebris, nec ve-
lam verã virtutem assecutos esse. Nam
ad veram virtutem requiritur primò
recta intentio, vt quærat Deum; quod
illi caruerunt: deinde, vt animi morbi
hoc est, peccata & prauæ propensionis
sanentur. A sanare autem nemo se potest,
nisi cognoscat naturam morbi, et
remedium, & medicinam. At Phi-
losophi, nec grauitatem morbi sui, nec
medicinam, nec mediatorem ventu-
rum agnouerunt. Loquitur autem S.

*In lib. lumi-
nar. Eccl. ser-
mon. 7.*

Rom. 7.

Bonau-

MORTIFICATIONE. 261

Bonaventura, non de eo, quod con-
 sequi poterant Philosophi, si lumine na-
 turali, diuina adiuuante gratia, rectè
 vti essent: (nam si fecissent, quòd se-
 cundum vires naturæ potuissent, Deus
 neque lumen, neque auxilium negasset
 ad veras perfectasque virtutes agno-
 scendas, accipiendasque, sicut non ne-
 gavit B. Iob, alijsque gentilibus:) sed
 loquitur de eo, quòd re ipsa euenit, nè-
 pe eos ideò pristinis vitijs & passioni-
 bus inuolutos mansisse, quòd non se
 compararint, vti poterant, ad accipi-
 endum fidem & gratiam venturi me-
 diatoris Christi. Vnde rectè dicit La-
 ctantius, Fuisse magistros virtutum,
 quibus ipsi carebant. Si enim diligen-
 ter expendamus eorum vitam & mo-
 res, deprehendemus eos fuisse obstina-
 tos, arrogantes, iracundos, curiosos, &
 libidinosos, qui sapientiæ specie & ti-
 tulo sua obtexerint flagitia, domiq; fe-
 cerint, quod publicè reprehendebant
 in scholis. Confirmat id Lactantius M.
 Tullij testimonio, qui vt ex illorū nu-
 mero erat, ita ingenuè fatetur sic se-
 rem habere.

*Lib. 3. diu.
 inst. c. 15.*

Neque exigua utilitas est, huius rei
 veram habere notitiam, quippe cum in
 ea clarius eluceat virtus diuina in lege

M 5

Euan-

Euangelica declarata, quæ lex man-
 sissimum testimonium veritatis
 nobis subministrat. Liquidò enim
 tare possumus, cur, cum illi mundi-
 pientes per omnem vitam mortifi-
 cationis exercitium coluerint, nullam
 ramentem virtutem assecuti sint, nullam
 passionem animi domuerint: & con-
 traria, cur in Ecclesia Christi Christiani
 exercendo eandem mortificationem
 secundum doctrinam legis Euangeli-
 cæ, & veras virtutes consecuti sint, &
 minibusque perturbationibus perfecti
 imperarint, in omni vita, quacumque
 occasione humillimi, mansuetissimi
 & patientissimi. Quam perfectam
 storianam, & aliquando tempore bre-
 vissimo, imò etiam vno actu feruenti
 mortificationis adepti fuere: ut patet
 ex conversionibus subitis, admirandis
 que quorundam flagitiosorum homi-
 num in magnos sanctos. Unde per
 euenit sequitur, Deum esse, qui beneficio
 mortificationis illa effecerit, sicut so-
 litius Dei est facere homines perfectos
 & sanctos, imò, ut loquitur S. Tho-
 mas, nullum est Dei opus maius in
 do, in quo illustrius sapientia & boni-
 tas diuina resplendet. Quare mortifi-
 catio Philosophorum fuit solius vir-
 tutis

tutis naturalis opus, quæ sanare animã non potest: Christianorum autem opus gratiæ supernaturalis, ab infinita Dei potentia profectum, atque ideò & penetravit animam, & sanavit, & ab omni vitio passioneq̃ue inordinata purgavit. Quæ non eo fine dicuntur, vt indicetur hac vel alia ratione euidenter veritatem fidei demonstrari, (fides enim non nititur humanis rationibus, sed solo Dei verbo) sed quod, qui rationem penetrat, euidenter cognoscere possit, id quod Christiana fides docet, credi debere, quandoquidem tales effectus mortificationis in solo populo Christiano deprehendimus, & idcirco nec aliũ vendicare auctorem, quam Deum, vt diximus.

Iam verò non solum mortificationis Euangelicæ efficacia mirabilis elucet, ex comparatione facta cum mortificatione Ethnicorum, sed etiam ex comparatione eorum, qui in lege vel naturæ, vel scripta sanctitatis nomine celebres fuerunt. Ac miranda quidem hæc res est, & consideratione dignissima. Habuit enim omnibus seculis Deus homines quosdam iustos & sanctos, qui ante aduentum filij Dei in mundum crediderunt eum venturum, gra-

tiæque eius participes fuerunt. Huiusmodi
uerissimè sanctæ huius mortificationis
exercitium coluere, vt annotat Sanctus Paulus de veteris testamenti
Patribus. *Circuierunt*, inquit, *in montibus, in speluncis, in
in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, in quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, in
in cauernis terra.* Et quamuis hi fidei
Christum venturum, & dictis alij
sanctis exercitationibus veras virtutes
obtinuerint, passionumque suarum
victoriam; tanta enim virtute praediti
erant, vt Apostolus iam dixit mundum
eorum conuersatione dignum non fuisse:
tamen residua erant in ijs quædam imbecillitates,
vt hominum timor, metus tribulationum,
horror crucis, quibus satis declarauerunt
se non plenè & perfectè perturbationibus
omnes coercuisse. Quanto metu concutiebatur
Patriarcha Iacob in aduentu fratris Esau?
Quam trepidabat, & excruciebatur Moyses
in onere gubernandi populi Israhelitici à Deo
imposito? Magnus Propheta Elias, cum à
mortem Iezabel quæreretur, quanta
afflictione fuit, quàm intimo animi sensu
à Deo petijt vitam cum morte commutare?
Ieremias Propheta licet

Heb. 11.

Gen. 32.

Num. 11.

3. Reg. 19.

Ierem. 37.

in vtero materno sanctificatus, quanto-
perè horrebat carcerem, quantoque do-
lore eum apud Sedechiam regem depre-
cabatur? Si Iob quoque & sanctus To-
bias quamvis admirandam in toleran-
dis afflictionibus ostenderint paten-
tiam, tamen quantam inter eas sensere
molestiam? At in legis, Evangelicæ
sanctis videmus tam perfectè omnem
humanum metum excisum & mortifi-
catum, vt non modò non angerentur
in afflictionibus, non horruerint car-
ceres & tormenta, sed etiam omnis ge-
neris cruces amant & optant, ad
vincula & mortem perferendam se vl-
tro obtulerint, ac in acerbissimis sup-
plicijs exultant: Hæc beneficio mortifi-
cationis ideò efficiebantur in noua
lege, nò autem in veteri, quia post mor-
tem & passionem Christi, Deus per hoc
medium & alia, vberiore gratiam,
donorumque spiritualium ampliorem
copiam communicauit fidelibus. Chri-
stus enim sua morte promeruerat illam
liberalissimam effusionem Spiritus
sancti in die Pentecostes peractam.

Hanc virtutis diuinæ, quæ in lege
Euangelica est, notitiam haurire possu-
mus ex mortificationis sanctæ effectis,
quæ neque in sapientibus huius sæcu-
li,

Iob 3. & 6.

Tob 3.

Rom. 3.

2. Cor. 1.

Hebr. 2.

li, neque in veteris testamenti san-
 deprehensa fuere: ac pariter intelligi
 quanti beneficij loco habere debeamus
 quod Deus Evangelicæ mortificationis
 tam mirificam vim & efficaciam attri-
 buerit perfectè subijciendi omnes ani-
 mi perturbationes, & multa coelestia
 charismata accumulandi. Quis iam
 animetur ad fugienda omnia commo-
 da & blandimenta corporis, ad ample-
 ctendas pœnas, carnisque propriæ affli-
 ctiones? Sapientissimi Gentilium ab-
 lecebris quas naturaliter amabant, se
 abstinabant, in ediam, frigora, niues,
 paupertatem æquo animo tolerabant
 ad captandam virtutum vmbra, ver-
 que sapientia destitutos existimabant,
 qui id non facerent: quanto magis in
 lege Evangelica ad faciendum est, vbi
 ad veram virtutem sapientiamque con-
 tenditur, ac exiguo labore cum gratia
 diuina coniuncto perfecta obinetur
 passionum victoria?

CAPVT XII.

Quod homo beneficio mortificationis satisfaciat pro noxijs admissis, & à promeritis pœnis liberetur.

Quoniam homo dum peccat, aut
 voluptatulam quandam venatur,
 quam

quam non deberet, aut refugit poenam,
 quam suscipere fas erat; diuina iu-
 stitia voluit, vt ad satisfaciendum pro
 culpa, & ad animam debito ordini re-
 stituendam se ipse mortificaret, absti-
 nendo ab rerum quarundam licitarum
 vsu, quæ oblectare poterant, & poenam
 aliquam tolerando, quam poterat lici-
 tē declinare. Id beatus Gregorius de-
 clarat his verbis: *Cogitandum summo opere*
est, vt qui se illicita meminit commississe, à
quibusdam etiam licitis studeat abstinere,
quatenus per hoc Conditori suo satisfa-
ciat, vt qui commisit prohibita sibi met ipsi,
abscindere debeat etiam concessa. Hor-
tabantur siquidem quondam sancti Pa-
tres ipsos poenitentes, vt ad satisfaci-
endum Deo, & ad expiandam offensam
non modo à peccandi consuetudine
discederent, verum etiam contrarijs o-
peribus virtutum Deum iratum sibi
reconciliarent. Vnde sanctus Chry-
sostomus. Quemadmodum, inquit,
sauciato non satis est telum vulneri
exemptum, sed præterea opus habet
chirurgi cura; sic in crimen lapso post
confessionis & absolutionis antidotum
neccesse est fructus dignos poenitentiae
adiungere. Declarans autem, cuiusmo-
di esse debeant fructus, subiicit. Car-
 nem

*Greg. ho. 34.
 in Euang.*

*Aug. de vera
 & fals poen.
 c. 15.*

*Tertull. com.
 Phyth.*

*Chryst. hom. 3.
 oper imperf.
 in Matth.*

nem tuam nimio cibo & potu perit
 temperantiam onerasti? castiga eam
 ueriere ieiunio & aquæ potu. Oculi
 venustarum rerum aspectu æquo per
 lantius oblectasti? coerce deinceps illi
 & vsu coniugij etiam licito, quod
 potes, te priua. Verbis factisve iniuriis
 affecisti proximos? nunc labora, vt om
 nibus maledicentibus benedicas, & be
 neficijs etiam tibi eos deuincias. In e
 dem sententiam B. Ambrosius alicubi
 alloquitur virginem lapsam: *Ampul
 tur, inquit, crines, qui per vanam gloriam
 occasionem luxurie praestiterunt. Desuunt
 oculi lachrymis, qui masculum simpliciter non
 aspexerunt. Palleat facies, quæ quondam
 ruit impudicè. Denique totum corpus in
 maceretur, cinere aspersum & opertum, cuius
 perhorrescat, quia malè sibi de pulchritudine
 placuit.* Ita Ambrosius.

*Ambr. ad
 virg. e. 8.*

Hanc doctrinam proculdubio Deus
 scribit in cordibus verorum penitenti
 tium: nam quando anima hominis
 Deo illuminata seriò expendit, quid
 peccando fecerit, vt quod ob breuem &
 vilem voluptatulam diuinam male
 statem contempserit, illumque, cui
 summum amorem & gloriam, vt
 pote infinito bono, imò omnium bo
 norum fonti, debebat, quasi calce abie
 ce

cerit, ac creaturæ è nihilo factæ, quæ
 pura vanitas est, omnium rerum crea-
 torem posthabuerit: adhæc dum consi-
 derat, quoties sempiternas inferni me-
 ritus sit pœnas, & quod peruersæ cor-
 poris inclinationes perpetuò ipsum ad
 omnia mala exstimulârint, in seipsum
 sancta quadam indignatione accendi-
 tur, atque ad tuendum diuinæ iustitiæ
 honorem, vindicandosque temerarios
 lapsus suos, sedulò cogitat, quàm cru-
 cem singulis membris deinceps impo-
 nere velit, vt verè carnem crucifigat
 cum concupiscentijs suis. S. Paula Ro-
 mana aliquando corporis delitijs ni-
 mium indulserat; at postquam Deus ei
 oculos mentis patefecit, vt commemo-
 rat sanctus Hieronymus, grauitè cor-
 pus affixit, mollia linteamina & serica
 pretiosa asperitate cilicij commutauit,
 & tantæ fuit continentiæ, vt exceptis
 diebus festis, vix oleum in cibo cape-
 ret, sed nec vini guttulam in potum ad-
 mitteret. Dum hoc genere mortifica-
 tionis dicta matrona vteretur, dicebat:
*Assidendum est corpus quod multis vacauit
 delitijs: longus risus pe. peti. compensandus est
 fletu, &c.*

S. Eligius, dū iuuenis esset, teste Au-
 doeno Rothomagensi Episcopo, olim
 eius

*Hier. ep. 27.
 ad Eustocho.*

eius sodali, locuples erat, pulcher, libere
 omnibus charus. Vestibus utebatur peccato
 cis auro & argento pertextis, cingulo sinâra
 gemmis & lapidibus pretiosis splendens magnu
 do, cōsuetudine utebatur principum potest
 aula regia virorum, ipsique adeo gandun
 coniunctissimus. Postquam autem feni a
 tor eius tetigit, perfectæ mortificatiōe
 nis desiderium in illud immisit, hūmilitate
 prorsus, vt conatus & studia eius vindi
 nia superiori vitæ essent contraria. cet B. A
 vestimenta byssina & aurea conuertit ait Pro
 in cilicium, cingulum gemmis fulgentem a
 in funem rudem, aulicos ludos & quens
 tia in nocturnas preces & vigiliis propre
 sodalitates optimatum regni, in quā
 miliaritatem peregrinorum, egenorum stum t
 infirmorum, captiuorum, aliorum deinde
 hominum miserabilium, quibus volunt
 nia officia seruilia, (etiam dum grauit
 Episcopatum, licet inuitus, esset ex fore,
 ctus) detulit, aquam manibus in plicijs
 fundendo, easque exosculando, cibum rumi
 potumque mensæ inferendo, pedes mur
 calida abluendo, & alia id genus agendo. rauit
 do. Hic semper in Christi Ecclesia nospo
 Pœnitentium spiritus. remur

Atque hinc alius ingens mortificatiōis
 rōnis fructus exoritur; quod, nempe
 per illam omnibus corporis animique
 gnosc

liberemur incommodis, quæ Deus in peccatorum nostrorum pœnam designarat. nullum enim peccatum, siue magnum, siue paruum immune esse potest à pœna. Velenim à Deo castigandum est in altera vita cruciatu inferni aut purgatori, vel in hac vita afflictione temporali; aut certè ab ipso homine mortificatione voluntaria; qua vindictam quasi sumat de seipso, vt docet B. Anselmus. Cum verò Deus, vt ait Propheta Naum, non puniat peccatum aliquod bis in idipsum, consequens est, si Deus aliquem in hac vita propter peccata immensa afflictione, quam tamè ille patienter propter Christum toleret, plenè castiget, non esse deinde castigandum in altera: & si nos voluntariam de nobis pœnam, qua grauitatem lapsus adæquet, sumamus, fore, vt non solum alterius vitæ supplicij, sed etiã multis huius vitæ ærumnis, cæteroquin euenturis, eximamur. Hoc vtrumque mysterium declarauit sanctus Paulus, cum diceret: Si nos ipsos diiudicarem, non vtiq; iudicaremur. Dum iudicamur autem, à Domino corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur. Diiudicare semetipsum est agnoscere suum lapsum, eumque coargue-

Ansel. in ep.

1 Cor. II.

Naum I.

iuxta 70.

1 Cor. II.

gnere, & pœna volūtaria expiare
 si homo fecerit, Apostolus eum
 reddit, quod in hac vita à Deo
 per tribulationem aliquam ca-
 dus non sit. Sin per incuriam ne-
 rit hoc iudicium instituire, Deus
 in eum iudicio animaduertit, &
 vita affligit; quam afflictio æ-
 tementer ferat, tum immunem eum
 nuntiat fore à damnatione æterni
 mibus mundi amatoribus defici-
 Hæc doctrina est B. Gregorij in mor-
 bus, vbi clarè scribit, nisi præsentis
 pœnis aliqui liberarentur à tormen-
 tæternis, non dicturum fuisse S. Pauli
 dum iudicamur à Domino, nos con-
 ne cum hoc mundo damnemur. Id
 tunc adimpletur, quando homo per
 tribulationes commouetur ad veram
 peccatis agendam pœnitentiam. O-
 bilem mortificationis effectum, qui
 omnibus huius alteriusque vitæ per-
 liberamur. Quis non spontè sufficit
 mortificationis exercitium, quo
 gua tolerata molestia, liberamur à
 nis grauissimis? & breui afflictio-
 cruciatibus sempiternis? Nō vis, ut
 B. Chrysof. à Deo castigari, nec in
 nec in altera vita? sis iudex tui ipsius
 tiones à te exige, te reprehende, & cor-
 ge.

*Greg. lib. 9.
 mor. c. 24.*

*Chrysof. in
 I. Cor. II.*

De hoc mortificationis effectu singularia in sacris litteris exempla extant. *Ionae 3.*
 Monuerat Deus per Ionam Prophetam Niniuitas de impendēte eis clade, & totius vrbs subuersione, nisi pœnitentiã de commissis criminibus agerēt. illi verò monitis parentes, vnà cū Rege suo ad expianda scelera, conciliandūq; diuinū numē seuerissimā sui mortificationem amplexi sunt, cilicijs & faccis se induerunt, cibo omni & potu abstinuerunt; diuinamque clementiam precibus & lacrymis implorârunt, quam & impetrarunt; qui verò in probitate vitæ constātes deinceps permanserunt, etiam ab æternæ damnationis vastitate liberati fuere. Filij Israhel Machabæorum temporibus cum extremum sibi animaduertissent impendere excidium ab exercitu hostium potentissimo, hoc est, 47. millium hominum armatorum, cōtra ter mille inermes, nullo alio præsidio, quàm mortificationis in sacco, cinere, ieiunio, & intimis ad Deum clamoribus cladem illam auerterunt, imò victoriam ex hoste reportarunt. Consulto profectò facimus, quòd non sinamus nos ab inimico humani generis, qui ex inuidia præsidium mortificationis omne nobis eripere conatur, in frau-

1. Mach. c. 3.
 ¶ 4.

fraudem induci: certum enim est, re, ne carni quidem nostrae, manum praestari posse; cum exigua mortificatione eam & grauioribus persequimur, & resurrectionis futuram illi adaugeamus. Pulchre monet nos beatus Augustinus in verba: *Quid facis, inquit tentator, iunas: defraudas animam tuam, quod eam delectat, tibi ipsi ingens tuus ipse tortor & cruciator existis. Tibi placet, quia te crucias. Ergo crudelis delectatur pœnis suis. Responde huic tentatori. Excrucio me plane, ut ille parcat me pœnas, ut ille subueniat, ut placeat eius, ut delectem suauitatem eius. Ne victima excrucietur, ut in aram impo-*

*Aug. de vit.
ieiun.*

CAPVT XIII.

*Quod beneficio mortificationis orationes
strenuiores reddantur ad impetranda
Dei dona & munera.*

Quando infans à matre postulat puppam, summq̃ desiderat tantum signis & nutibus deoratur, nonnunquam mater aut remora porrigere, aut differt: at quando peccat cum lachrymis, non potest le-

zius continere, quin confestim eam tra-
 dat. Sic homo, quando à Deo in oratio-
 ne postulat dona aliqua vel beneficia
 spiritualia, sed verbis tantum & sim-
 plici desiderio ea obtinendi, non facile
 impètrat, quemadmodum quotidiana
 nos docet experientia. Quoties en-
 nim virtutem humilitatis, patientiæ,
 caritatis, tērationis alicuius victoriam,
 pacem cordis, precandi donum, fidei
 augmentum, supplices à diuina maie-
 state petiuimus, & tamen consecuti nō
 sumus, nisi fortè post diuturnum tem-
 pus? Dū verò cum studio precandi con-
 iugimus carnis, cupiditatūque nostra-
 rum mortificationem, & coram Deo
 nos affligimus, citius & certius, am-
 pliorique copia, postulata impetramus.
 Cuius rei causa est, quod dum mortifi-
 catio sui ab oratione abest, homo non
 eo modo quo deberet se ex parte sua
 comparat ad recipiēdam diuinam gra-
 tiam, quæ facientibus, quod in se est, &
 sibi ipsis imperantibus semper parata
 est. Deinde Deum mouere ad sua cha-
 rismata impertienda id cumprimis so-
 let, si videat ea magni fieri, & cupidè
 expeti, impetrataque magno cum stu-
 dio conseruari: idcirco enim suorum
 donorum largitionem sæpè differt, vt

in oratione perseverantis desiderium
accendat magis, & æstimet rem peti-
pluris, impetratamq; tandem vigi-
tius custodiat. Accedit, Deum, qui
gnoperè amat hominem iustum, qui
cernit eum affligi desiderio rei pe-
latae, commiseratione motum
lius & libentius dona sua coelestia
ad salutem vel necessaria, vel con-
nientia sunt, in tales effundere.

Quoniam verò huius rei ne-
plurimum valet ad salutem ne-
promouendam, Spiritus sanctus
voluit illustrissimis vtriusque testi-
ti exemplis confirmari: è quibus
commemorabimus; si modò in
tem reuocetur, quod initio monuit
in sacra Scriptura nomine ieiunij
ut & in scriptis SS. Patrum, crebro
nem carnis castigationem com-
hendi. Nobilis illa Iudith, &
uersa cum ea Bethuliae ciuitas, &
sui patrociniū à Deo postularent
contra inimicos victoriam, non
tioni vacarunt modò, sed etiam ieiun-
runt, cilicijs se induerunt, cineres
capita asperferunt, alijsque modis
pora sua affligerunt, & impetra-
quicquid petiuerunt. Regina
ster, cum omnibus viris & mulieribus

*Tract. huius
ca. 1.
Iudith 9.*

Hest. 4.

MORTIFICATIONE. 277

bus Iudæis, quotquot in ciuitate Iuda
 degebant, vt orationibus suis à Deo
 impetrarent ne sententia mortis in om-
 nes decreta effectum suum conse-
 queretur, monitis Esther triduò ab om-
 ni cibo & potu abstinuere, fassis se o-
 peruere, & carnem afflixere. Et mox fe-
 lix successit exitus. Rex Iosaphat cum
 toto suo exercitu, omnibusque re-
 gni Iuda principibus, vt liberaretur à
 summo discrimine, quod inter medios
 hos adierat, totum, vt loquitur diuina
 Scriptura, se ad orandum contulit, & prædi-
 cauit ieiunium in vniuerso Iuda. Daniel
 quoque Propheta ad obtinendam pro
 populo suo libertatem, aliaque dona,
 non orationibus modò, sed etiam se-
 uerissimo ieiunio se dedit, abstinens
 à vino, carne, & pane delicato, conten-
 tus herbis, alijsq; edulij syilissimis. Quo
 mortificationum genere non solum à
 Deo impetrauit vt populus longa illa
 seruitute solueretur, sed etiam prome-
 ruit multorum mysteriorum patefa-
 ctionem, & diuinam consolationem
 ab Angelo. Ac vt constaret orationi
 eius vim & efficacitatem illam à mor-
 tificatione accessisse, Angelus in hæc
 verba locutus est: *Noli metuere Daniel,*
quia ex die primo, quo posuisti cor tuum ad

2. Par. 29.

Dan. 9.

Cap. 10.

N in

intelligendum, vt te affigeres in te
 tu Dei tui, exaudita sunt verba tua.
 hoc exemplo liquido apparet mor-
 tificationis virtus; quamque salutem
 eius cum oratione copulatio,
 nimaduertit beatus Theodorus
 Exemplo, inquit, Danielis,
 contemptis vnctionum delitijs,
 carne & vino abstinuit, solisque
 leguminibus, discimus, quam sa-
 ris & fructuosa sit mortificatio
 suscepta, quia ieiunio, afflictionibus
 li preces iungens, impetravit quod
 huius.

Theod. orat.
 Io. in Dan.

Quia verò idem Spiritus sanctus
 noui Testamenti Patres plenius
 tuit, quam instituerat in veteri, et
 Spiritu deprehendimus vtrosque
 & os. De Apostolis, Ecclesiaeque pro-
 phetis non semel commemorauit
 tus Lucas, eos dum orationi incum-
 bent, precibus adiunxisse ieiunia. Cuius
 sanctus Paulus, & sanctus Barnabas
 predicatum mitterentur Seleuciam
 alio, ita ordinante Spiritu sancto,
 ieiunantes, inquit, & orantes, impo-
 que eis manus, dimiserunt illos. Et cum
 dem Paulus & Barnabas Antiochia
 cederent, ait: Et cum constituissent illi
 singulas Ecclesias presbyteros, & orantes

Act. 13.

cum ieiunationibus, commendauerunt eos Domino, in quem crediderunt. Hic fuit Apostolorum mos, ieiunium, aliasque mortificationes iungere precationibus, idemque eorum exemplo docti postea omnes sancti in Ecclesia fecerunt; quibus, uti lumen gratiæ diuinæ excellentius vberiusque in nouo quàm in veteri Testamento fuit communicatum, sic non dubium est, maiorem eorum mortificationem fuisse.

De sancto Martino refert Severus Sulp. in vita Sulpitius, etsi vitæ eius fuerit continua eius.

quædam mortificatio, tamen, cum pro arduo aliquo negotio preces erat ad Deum instituturus, ut postulata facilius impetraret, opera pœnitentiæ mortificationisque adauxisse. Euerfurus enim delubrum quoddam idolorum, in abditum locum orandi causa se recepit, triduumque ipsum cilicio indutus & cinere conspersus in oratione durans promeruit, ut duo angeli operam suam in subuertendo delubro præstarent. Acturus item de rebus ad cultum diuinum pertinentibus cum Valentiniano Imperatore, cum aditum postularet, indignissime repulsam passus est. Quid faceret vir sanctus? Ad consueta sua arma confugit. Sacco ami-

ctus, & cinere respersus, cibo omni
potu abstinens se in preces dedit. Se-
mo die affuit precanti angelus, &
nuitque vt iterato accederet Impera-
rem, felicem, fore successum. In
se dat, parentes omnes palatii portae
uenit. Imperator eo conspecto ita
census exclamat, hominem arce
non dignatur è sella sua surgere; &
miraculosè æstare cœpit. Imperator
ac si ignis sellæ subiectus esset; ita
nimaduertens censuram diuinam me-
te mutata omnibus sancti viri postu-
tis vltro subscripsit.

*In hist. relig.
c. 2.*

Narrat & beatus Theodoretus
sanctissimo monacho Iuliano multa
miraculis claro, cum Cyrenses Catho-
lici in calamitatem magnam venissent
propter hæreticos, qui hæresiar-
cha quodam authore, suis concionibus
multos è populo à vera fide abduce-
bant, eos ad dictum S. Iulianum per-
giam suum habuisse: qui non alio
consilium afflictis suggessit, quam
supplices in ieiunio & planctu ad diu-
num numen confugerent. Confusio
paruerunt, eoque ipso die quo di-
uinæ maiestatis opem implorauerunt
exauditi sunt, hæresiarcha repente
quodam morbo miserabiliter extin-

MORTIFICATIONE. 281

cto. Hic fuit sanctorum spiritus, hoc ex
 facris Scripturis didicerant, hoc Deus
 eis inspirarat, hoc exper. etia probat, r,
 nempe orationē mortificationi associa-
 tam multo efficaciorē reddi ad quiduis
 à Deo impetrandū. Vnde S. Cyprianus:
Quotquot, inquit, viros virtutum vidi-
mus, quoties aliquid à Deo obtinere conati
sunt, ieiunijs incubuere & lachrymis, &
pernoctantes in orationibus, cilicijs carnū
herenibus supplices beneficia postulârunt,
nec aliquid magnum vnquam moliti sunt, nisi
prim abstinentia præcessisset.

Cum ergo hæc res sit tam certa, &
 à Sanctis toties frequentata, meri-
 to cum amore & sollicitudine com-
 plecti debemus hoc mortificationis
 exercitium. Vnde & hoc loco no-
 tandum est, sicut qui peccato lethali
 obnoxius est, non idcirco debet pre-
 eandi studium cum desiderio emen-
 dandæ vitæ defugere; cum ipsa ora-
 tio valeat ad impetrandam conuersio-
 nem: sic qui mortificandi studium
 necdum complexus est, non debet ideò
 ab orandi consuetudine abstinere,
 cum ipsa oratione Deo cum pijs desi-
 derijs oblata à Deo & voluntatem &
 vires mortificationis exercendæ con-
 sequi possit. Nam etsi mortificatio o-

rationi maximum præsidium affert
tamen ipsa oratio ideo non deficiat
sua vi & impetrandi & merendi, sed
conditiones, necessariæ non deficiant.

CAPVT XIV.

*Mortificatione speciatim inuari orationis
eaque obtineri puritatem lumenque in-
ternum res diuinas con-
templandi.*

ETSI mortificatio qualicunque
randi modo & formæ suam
& efficaciam conciliet, peculi-
tamen affert orationi mentali, quam
in silentio de rebus cœlestibus con-
mentamur. Vt enim oratio illa in-
tuatur, quemadmodum oportet, ma-
gnam postulat animi puritatem & in-
torẽ. Siquidem precatio mentalis non
est aliud, quam spiritualis diuinorum
mysteriorum, & perfectionum operum
que inspectio ac contemplatio, ut alibi
diximus. Quocirca, sicut oculos cor-
porales, claros & mundos esse neces-
est; sic oculos mentis, quibus res diu-
næ considerandæ sunt, opus est esse pur-
gatos & nitidos. At mortificationum
pro-

*Tract. 3 de
orat. ment.*

proprius effectus est, animam expurgare à spiritualibus sordibus. Nam præter sordes primarias peccati mortalis, quæ abluuntur Sacramento Pœnitentiæ, nonnullæ aliæ quoque, licet leuiorres animæ inhærent, quæ vt non prorsus eam inquinent, tamen vehementer impediunt, quo minus aciem defigere possit in res diuinas. Eæ sunt passionnes, aliæque inordinatæ in rem creatam affectiones, noxæque veniales, ad quas remouendas seruit mortificationis virtus. Etenim dum homo spontè sibi ea commoda & voluptates seculi, quibus vti poterat, subtrahit, & libenter amplectitur ea, quæ carni & voluntati suæ sunt aduersa, paulatim peccata venialia, ex cupiditatibus effrænatis orta, euanescent, animusque maiorem semper accessionem facit ad veram puritatem. Itaque non dubium est hoc mortificationis medio imprimis nobis communicari virtutem sanguinis Christi animam nostram mundantis & purificantis. *Sanguis enim Christi, teste sancto Ioanne, mundat nos ab omni peccato.* Vnde & admonet nos beatus Paulus, vt ab omni inquinamento carnis nos expurgemus, & spiritus, quod vel operibus externis, vel solo consensu mentis con-

1. Ioan. 1.

2. Cor. 7.

tractum est : dum enim nos pœnitentiam agimus vel mortificandis affectibus operam damus, Christus per ipsam pœnitentiam mundat nos, vt principalis causa, qua Deus ; vt instrumentaria, qua homo est. In quam sententiam Eusebius Emiffenus scripsit: leiunia, vigiliae, & afflictiones macerant quidem corpus, sed corda inquinata expurgant ; robur quidem adimunt corpori, sed augent animæ puritatem & splendorem.

*Hom. 10. ad
Monachos.*

Est verò & alia causa cur mortificatio orationem mentalem efficaciorrem reddat, nempe, quia ad considerandas, & multò magis ad contemplandas res diuinas cum fructu, non modò cordis puritas, sed etiam lumen quoddam spirituale necessarium est, haud secùs quàm oculis corporalibus ad cernendum, videmus non solum munditiem, sed etiam lucem quandam quæ aerem illustret, & obiectum patefaciat, esse necessariam. Lumen naturale quidem aliquid operum diuinorum patefacit, sed debile est & languidum. Lumen quoque fidei mortuæ, quantum res supernaturales, & admodum sublimes manifestet; quamdiu tamen tenebris peccati lethalis adiunctum est, non

parum obscure, & exiguo sensu eas cognoscendas repræsentat. Hinc fit, vt ad instituendam rectè orationem, & ad contemplandum de rebus diuinis opus habeamus lumine supernaturali fidei viuæ, donoque sapientiæ. Quoque hoc donū maius est, auxilijsq; supernaturalibus magis munitum, hoc res diuinæ penitus & penetrantur, & mentem hominis afficiunt & commouent. Hoc autem lumen beneficio mortificationis obtinetur; quia per illam Deus animam participem facit donorum cœlestium.

Scriptura diuina commemorat Ge-
deonem in bellum contra Madiani- *Iud 7.*
tas innumerabiles proficiscentem tre-
centos tantum è populo suo delegisse,
hoc est, illos qui stantes, & non po-
plitibus humi flexis, aquam è flumi-
ne in os proiecissent. deinde singulis
præbuisse in sinistra deferendam lage-
nam, cui inerat lampas ardens, in dex-
tra verò tubam, ac demum complosio-
ne lagenarum & confractioe; tuba-
rumque strepitu hostes in fugam ver-
tisse. Idem faciunt serui Dei opera mor-
tificationis; corda nimirum ab effectu
rerum terrenarum abstrahunt, nec vlla
affectioe inordinata illis addicti sunt,
sed vtuntur tantum illis, quoad neces-

fitas sola postulat; corpora sua, quae
lagenas terreas concutiunt varijs
narum generibus & castigant, & fieri
ctoriam contra omnes tentationes be
stium obtinent. Atque vt, fractis
genis ibi emicuit lampadam lumina
sic ex mortificatione nostra hic emicat
pulcherrima lux gratiae, & doni
pientiae ad res diuinas contemplan
das. O quanta animae felicitas est, ha
lucē perfruētis, eiusque ope res coele
stes considerantis. O quot nouae re
giones, nouique mundi, ante nunquam
conspēcti in hac cōtemplatione se oculis
mentis obijciunt? O quanta laetitia
perfunditur, dum huius lucis beneficio
incredibilem mysteriorum diuino
rum thesaurum intuetur? quomodo
stupet, & animo suspensus haeret in
consideratione immensae Dei bonita
tis & sapientiae? quo flagrat amoris in
cendio, cum acie mentis penetrat in
ipsa infinitae Dei caritatis ac misericor
diae viscera? Quod si tam admiranda &
efficax lux in oratione mentali ob
tinetur per mortificationis exercitium,
aequum est, vt strenue in ea nos exercea
mus, voluntatem nostram coercenti
do, cupiditates carnis refrenando, &
corpora castigando: etsi enim & alia
bo-

MORTIFICATIONE. 287

bona opera multum profint ad idem
consequendum, parum tamen efficiunt
sine mortificatione.

Palladius in historia sua Lausiaca *Pallad. in*
narrat Panfufium sanctitate, miracu- *hist. Laus.*
lis clarum monachum cœlesti reuela- *c. 64.*
tione motum adijisse rustici tuga-
rium, eique Dei nomine mandasse, vt
rationem vitæ antea sibi redderet.
Rusticum autem, Dei nomine audito,
respondisse. Ego homo peccator sum:
vitæ autem meæ hæc est institutio.
Matrimonio iunctus sum huic mulie-
ri, tribus autem liberis editis de ser-
uanda deinceps castitate, & habitatio-
ne separata inter nos conuenimus:
& iam ipsos triginta annos seiuncti
viximus. Operam do peregrinis, &
egenis hospitio recipiendis; appono
illis, quod habeo, & neminem va-
cuum dimitto. Si quem è populo re-
sciscam inopia aliqua laborare, cum,
quibus modis possum, solor & iuuo.
Si aliquos inter se discordes reperio,
conor eos conciliare. Liberos ea ho-
nestate morum imbuo, vt nemo iure
de eis queri possit. Iumenta, vt nul-
li damno sint, procuro, & ne quid a-
lienum in domum meam inferatur,
vigilo. His auditis Panfufius ex parte

N 6 Dei

Dei ei benedixit & addidit: Vnde
 tantum tibi est necessarium, nempe
 primaria quædam virtus, quæ est, no-
 titia affectuosa Dei, eamque consec-
 non potes, nisi relinquas mundum, &
 crucem Christi suscipias. Paret con-
 silio rusticus, & monentem in mor-
 tem sequitur, in oratione & mortifi-
 catione se exercet tanto cum fructu,
 vt morientis animam Panfilius glo-
 ria mirabili fulgentem viderit ab an-
 gelis deportari in æterna tabernacu-
 la. Affectuosam autem vel sapidam
 Dei notitiam sanctus Panfilius appel-
 labat ardentem illum amorem uniti-
 uum, quem rerum diuinarum con-
 templatores in oratione experiuntur,
 cum perfecto sapientiæ doni auxilio.
 Ad obtinendum autem hoc nobile do-
 num sapientiæ, & pretiosum illum re-
 rum diuinarum gustum merito agno-
 scebat idem sanctus opus esse mortifi-
 catione propriæ voluntatis & carnis ca-
 stigatione, quam vocabat crucem Chri-
 sti, & idcirco rusticum illum deduxit ad
 locum, vbi cõmodè in ea ferenda se ex-
 exercere possët. Nã quãuis quouis in statu
 vel loco hoc donum obtineri queat, ta-
 men præstat eligere semper cõmodio-
 rem, vbi plura adiumenta suppetant, &

MORTIFICATIONE. 289

impedimenta adsint pauciora. Denique hinc discimus eos, qui operam nauare volunt orationi mentali, saluberrimè se dedere mortificationi omnium prauarum cupiditatum; tum, vt puritatem & lucem animi, de qua diximus, consequantur, tum vt muniti sint contra multos lapsus, pericula, & detrimenta. Experientia enim quotidiana liquet, eos qui humilitatis & abnegationis sui studia refugiunt, nec consilia Patrum spiritualium sequuntur, turpissimè sæpè à dæmone, carne, & mundo in fraudem induci. Vnde alicubi S. Gregorius *San-* *Lib. 5. mor-*
cti, inquit, viri, qui à mundi operibus, non tal. c. 22.
corpore, sed virtute sepiuntur, laboriosius dor-
miunt, quàm vigilare potuerunt: quia in eo,
quod actiones huius seculi deserentes superant,
robusto conspectu quotidie contra semetipsum
pugnant, ne mens per negligentiam torpeat,
ne subacta ocio ad desideria immunda fri-
gescat.

CAPVT XV.

*Mortificatione orationem mentalem etiam
 in eo iuuari, quod internam pacem &
 solatium spirituale conciliet.*

Quoniam orationis mentalis exercitatio ingentem fructum affert vitæ Christianæ, vt alibi de-

monstrauimus, congruens est, vt
per mortificationem magis magis
perficiamus. Ac vt ad hoc studium
crius incitemur, alias proferemus
tiones, car illud nobis esse debeat
mendatum. Ad orationem mentalem
rectè instituendam, non parum con-
cit pax cordis; anima enim tranquilla
& pacifica sponte se dedit precationi
in eaque perseverat, & cupide reuertitur
diuinarum contemplationi inhaerere.
Vnde dixit Psalmista: *Afflictus est in
pace locus eius*, id est, Dei, qui pacis ama-
tor est. Ad quod significandum Deus
mandauit tempore summæ pacis ad-
ficari templum, in quo habitaret, & be-
neficia sua fidelibus impartiret. Promis-
tuitate quoque sua in carne delegit tem-
pus altissimæ pacis, quanta non fuerat
à multis seculis, quibus tyrannis ince-
perat. Elię quoque Prophetæ Deus non
se manifestauit in vento vehementi,
aut forti, nec in terræ motu, nec in
igne ardenti, sed in aura leni & suauis.
Certum est, etiamsi homo, quando tur-
batus est, & inquietus, orationem re-
linquere non debeat, quia & ipsa ad
componendum tranquillandumque a-
nimam perturbatum valet; tamen &
illud certum est, turbationem, distra-

Psalm. 75.

3. Reg. 5.

3. Reg. 15.

ctio-

tionemq; animi plurimum impedire
& attentionem in orando, & fructum
orationis spirituales. Ad obtinendam
autem pacem illam, & tranquillitatem,
maximè seruit mortificandi labor: ni-
hil enim aliud mentem de statu suo de-
turbat, nisi passionum internarum fu-
ror & intemperies, quæ mortificatio-
nis beneficio coercentur, & expugnan-
tur. Quanquam enim negari non pos-
sit, pacem ac quietem animi non pa-
rum disturbari iniurijs, contumelijs,
aduersitatibus, bonorum rapina, & alijs
huiusmodi; tamen affirmandum, pri-
mariam causam omnis inquietudinis
esse passionum, & cupiditatum nostrarum
intemperantiam. Nam si homo
iracundiam vicisset, elationem animi
pedibus suis subiecisset, amorem cadu-
carum rerum extirpasset, soliusq; Dei
voluntatem, nõ suam in omnibus quæ-
sivisset, nulla perturbatione agitari pos-
sivisset: si quis tetras aliquos odores
collectos, & inter se permixtos, in
massam panis coquendi inclusisset, eo-
que cocto alius accessisset, & pane illo
in duas partes secto nares circumstan-
tium fœtore compleisset, tum non ille,
qui panem secuerat, sed qui odores in-
cluserat, fœtoris illius auctor diceretur:
haud

haud secus censendum est de corde
ffro: Habet homo cordi sæpe incli
vias passiones iræ, superbiæ, auaritiæ
quamdiu ex sententia & voto omnia
succeedunt, æstimatur probus & factus
at simulatque verbo vel facto in re
qua suæ voluntati aduersa læsus
mox expallescit, indignatur, & fr
prodit, quibus perturbationibus sit
noxius. Hic non habet, quod quæquam
alium accuset, tanquam auctorem suæ
perturbationis & inquietudinis, nisi
velit incusare Deum, sine cuius volun
tate nulla aduersa nobis eueniunt, quæ
& hortatur nos, vt ea patientes tole
mus, tanquam de sua manu profecta
sed omnem culpam conijcere debet in
semetipsum, quod edomandis passio
num suarum bestiis non satis magnam
operam impenderit.

Quæ si vera sunt, vt sunt verissima,
liquido patet ad pacem animi solidam
obtinendam, orationemque mentalem
cum fructu instituendam, opus esse mor
tificationis exercitio, voluntatem pro
priam coercendo, & naturæ nostræ cor
ruptæ effrenes motus contrariis actio
nibus refrenando. Hanc vitæ regulam
Spiritus sanctus nobis per os Apostoli
tradidit, cum diceret: *Absti mihi gloria*
ri, nisi

Galat. 6.

MORTIFICATIONE. 293

ri, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, id est, pœnis & opprobrijs, per quæ mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Nominæ mundi, intelligens honores, humanas laudes, opes, voluptates carnis, & alia, quæ mundani homines magnificiunt, quæ omnia Apostolus pro re vilissima, & cadavere foetido & putrido, vnde nullam voluptatem caperet, æstimabat. Ipse quoque crucifixus & mortuus erat mundo, quia nihil eorum, quæ mundi sunt, optabat vel expetebat, non secus, quàm si omnis rerum terrenarum cupiditas in eius pectore esset extincta & mortua. Deinde mortuus erat illi, quia illum tanquam cadaver mortuum, & rem abominabilem execrabatur, persequabatur, & tantum non pedibus conculcabat. Hanc regulam viuendi, quotquot sectati fuerint, hoc est, in cruce Christi gloriati, & mortui mundo fuerint, pacem illam Dei, quæ exsuperat omnem sensum, & puras reddit conscientias, diuinamque misericordiam, qua ab omni noxa liberentur, hæreditabunt.

Refert Beatus Dorotheus, se initio susceptæ religiosæ vitæ mortificasse suam voluntatem, parendo alienæ superiorum, & honorum cupiditatem.
pate-

patefaciendo iisdem tentationes & cogitationes, eoq; exercitiorum secutum tantam animi pacem & tranquillitatem, vt nec vllum religioſitatis opus, nec vlla calamitas deſideratam moleſtiam aliquam, aut perturbationem ipſi attulerit. Et quia illis nondum erat rerum diuinarum tam intelligens, ac poſtea; dubitare ceperat, curamne & rectam viam teneret in celum, eo quod per tribulationes multas quas ipſe non experiebatur, aditus pararet ad cœlum. Cum vero nec dubitatio illa conſuetam ei pacem adimeret, ſed propterea propoſuiſſet eam ſuo cuidam Patre ſpirituſali, magna ſanctitate conſpicuo, qui ei reſpondit. Metum omnem abſtineret, tranquillitatem illam naturaſſe ex mortificandi ſtudio, quod conſeſſiſſet, voluntatem & iudicium ſubordinando iudicio, & voluntati ſuperiorum, & in manus Dei, maiorumque ſuorum omnia tradendo. Fœlices itaque & beati ſunt, qui à Deo impetrant voluntatem, viresque ſe mortificandi, diligensque ſtudio adhibent in refrœnandis prauis animi perturbationibus: illi enim in hac terra incipiunt guſtum capere illius ſereniſſimæ pacis, quæ erit in cœlo. Nam, vt præclare

*In Benjamin
minori. c. 26.*

clare notauit Richardus de S. Victore, duabus in rebus consistit beatitudo. Primum, ut homo careat ijs, quæ habere non cupit. Secundò, ut possideat omnia, quæ habere concupiscit. Vtrumque autem consequitur seruus Dei, dum se mortificat in terra: nam cum ex amore Dei abhorreat à voluptatibus sæculi, & corporis afflictiones diligit, vbiunq; tandem fuerit, inuenit quod desiderat, nec aduersitatem aliquam patitur, quam non optarit: qui status hominis non est aliud, quàm principium, & delibatio quædam æternæ felicitatis.

Altera ratio, cur conueniens sit cum oratione mentali iungi mortificationem, est huiusmodi: Oratio mentalis, vel diuinarum rerum meditatio, est ordinarium medium, & exercitium proprium, quo homo fit diuinarum consolationum, omniunaque sanctorum affectionum amoris, spei, contritionis, gaudij, aliorumque donorum spiritualium particeps, ut alibi demonstrauimus. Quare certum est, exercitiū quo anima disponitur ad recipiendas huiusmodi consolationes, esse mortificationis, quippe cum huius beneficio omnes cupiditates rerum caducarum

terre-

*Tract. 5. de
orat. menta-
li p. 3.*

terrenarumq; solatia resecantur, ac
 que & libenti animo poena & afflic-
 nes ijs contrariae suscipiantur. Con-
 siquidem terrenas consolationes e-
 metro pugnare cum caelestibus, &
 morem inordinatum rerum creatarum
 cum gustu diuinarum: atq; ideo quae
 diu animus hominis affixus est solatiis
 terrenis, fieri non potest, vt se erigat
 caelestes, vt testatur S. Bernardus in
 verba. Sunt multi inter nos, qui de vni-
 uersa ne comedunt nobiscum, miseri & miserabi-
 les, vt pote socij tribulationis, & non consola-
 tionis. Huiusmodi autem, si diu ita perma-
 serint sub onere, aut opprimuntur, & suc-
 cumbunt, aut quodammodo in inferno sunt,
 vt nunquam ad plenum respirent in luce mis-
 erationum Domini, nec in libertatem spiritus,
 quae soia facit iugum suauis, & onus leue. In-
 de autem tam perniciose tepiditas emanat,
 quia affectus, id est, voluntas eorum nondum
 purgata est; nec bonum sic volunt, sicut non-
 runt a propria concupiscentia abstracti gra-
 uiter & illecti. Amant enim in carne sua
 terrenas consolatiunculas, siue in verbo, siue
 in signo siue in facto, siue in aliquo alio: et
 haec interrumpant aliquando, non tamen pe-
 nitentia rumpunt. Inde est, quod raro affectiones
 suas dirigunt in Deum, & eorum compunctio
 non continua, sed horaria est. Impleri autem
 viff-

Serm. 3. de
 excensio.

MORTIFICATIONE. 297

visitationibus Domini anima non potest, que
 hic distractionibus subiacet: & quanto magis
 illis euacnabitur, tanto amplius istis implebitur:
 si multum, multum: si parum, parum.
 Hucusque Beatus Bernardus. Quæ doctrina,
 vti certa & vera est, multaque experientia
 probata, sic magna consideratione digna est.
 Nam ex vna parte vehementer damnat tepiditatem
 eorum, qui initio seruiendi Deo facti, ne
 vilissima aliqua consolatione destituantur,
 minimas etiam mortificationes subterfugunt:
 & ne voluntatem suam alteri subiiciant,
 aut carni aliquam crucem imponant,
 maximos thesauros spirituales consolationum
 diuinorum, quibus pulcherrimis virtutibus
 meritisque, animam complere poterant,
 vltro negligunt & contemnunt. Ex altera
 vero parte hæc eadem doctrina sedulo
 expensa plurimum mouere nos potest
 ad sanctæ mortificationis exercitacionem
 amplectendam. Quis enim deinceps
 in rebus exiguis non coerceat cupiditates
 suas, si postea velit ijs dominari
 in magnis? Quis non voluntati suæ
 renunciet in rebus terrenis nullius
 pretij, vt acquirat cœlestes summi
 pretij? Quis non consolationes viles
 terum creatarū posthabeat diuinis
 suauissim-

Ise. 58.

uissimisque consolationibus creari, maximæque promissioni nobis Deo per Isaiam Prophetam iam factæ; cum diceret: *Si aueraris à leuatho pedem tuum, facere voluntatem tuam in die Sancto meo, & vocaueris sabbatum delicatum, & Sanctum Domini gloriosum, & glorificaueris eum, dum non faceris uoluntatem tuam, & non inuentur uoluntas tua, & non queris sermonem. Tunc delectaberis super Domino, & sustollam te super altitudines terræ, & cibabo te hereditate Iacob patris tui. Delectari in Domino, quid est aliud, quam mirabili consolatione perfundi? quid sustolli super altitudines terræ, quam pectore generoso, spirituque diuino donari, quo omnes res caducæ huius mundi, cum nihil firmi nihil pendantur; quid denique cibari hereditate Iacob Patriarchæ promissæ, quam animam omnibus gratiæ doni in pignus æternæ foelicitatis ornari, instrui.*

CAPVT XVI.

Mortificationis ope tentationes, omnesque animi hostes expugnari, peccata futura impediri, & gratiam semel acceptam conseruari.

Ad

AD superandum validissimum
 inimicum, præsentissimum re-
 medium est studiosè circum-
 spicere, qua in re summum eius robur
 positum sit, illudque cum primis illi,
 vt Philistæi fecere fortissimo Sampso-
 ni, adimere. Illi enim ex relatione Da-
 lila cognorant omne robur eius fuisse
 in crinibus, quibus resectis eum cœpe-
 runt. Capitalis noster inimicus est, caro
 nostra: nam caro, teste Apostolo, con-
 cipiscit contra spiritum. Hic inimicus om-
 nes vires suas habet in commodita-
 tibus & lauta tractatione, quoque co-
 piosius & crebrius illi ministratur
 cibis, potus, somnus, otia, aliæque re-
 creationes, hoc maiores vires & robur
 capit ad oppugnandum spiritum, & in
 omnia flagitia præcipitandum. Id Le-
 uita filij Israel confitentur, vt com-
 memorat diuina scriptura; nam lo-
 quentes in oratione cum Deo, dixe-
 runt. Tu Domine dedisti (maioribus no-
 stris) regna & populos gentium, & humum
 pinguem, & possederunt domos plenas cun-
 ctis bonis, vineas, oliueta, & ligna pomife-
 ra multa, & comederunt, & saturati sunt,
 & impinguati sunt, & abundauerunt de-
 liciis in bonitate tua magna. Præuocau-
 erunt autem te ad iracundiam, & recesserunt
 à te,

Iudic. 16.

Gal. 5.

2 Esdr. 6. 9.

à te, & proiecerunt legem tam post terga
 Hoc ergò robur carnis; remedium
 tem ad expugnādā eius rebellio-
 est moderari cibum potumque ab-
 nentia & ieiunio, lasciuiam & mo-
 tiem asperitate cilicij & disciplina
 primere, submittere eam, & ad labor-
 adigere: sic enim vigorem suum, & su-
 tulantiam facilè deleteret, vt bene

*Orat. 8. de
 temperantia.*

nuit beatus Basilius: Necessè est, inque-
 ens, totum corpus nostrum castigari
 eique tanquam feræ belluæ frenum im-
 ijcere: si enim delitijs & blandimentis
 illud foueamus, instar equi ferocis,
 indomiti currum cum auriga euertere
 tis, animam nostram in cœnum flagi-
 tiorum præcipitem aget. Sin verò sub-
 tractione voluptatum & illecebrarum
 quæ sunt vitiorum quasi esca; & vo-
 luntaria susceptione pœnarum, quæ se-
 men sunt virtutum, affligamus, robur
 eius facilè languescet, & spiritus impe-
 rio rationis & voluntatis diuinæ nul-
 lo negotio illud subingabit. De eadem

*serm 29. in
 Cant.*

re sic loquitur beatus Bernardus. Carnis
 infirmitas robur spiritus augeat & submi-
 strat vires, ita è contrario noueris carnis
 fortitudinem debilitatem spiritus operari.
 Neq; id ita intelligendū, quasi naturalis
 carnis debilitas vim habeat vires suppe-
 ditandi

ditandi spiritui, passionibusque & pravis inclinationibus partis animi sentientis efficaciter medendi: fieri siquidem potest, vt in homine quantumuis macilento, & viribus destituto perturbationes iræ, aliæque huiusmodi remaneant vehementissimæ; sed quod beneficio moderatæ mortificationis, qua non nihil carnis intemperantia conteretur diuinæ gratiæ dona, peculianaque à Deo auxilia, quibus caro debilitetur, & spiritus roboretur, obtineri soleant.

Vnde sequitur, per mortificationem quoque vinci demones, qui instrumento carnis nostræ ad oppugnandum spiritum ferè vtuntur. Qua de causa vnus è primis D. Francisci socijs Beatus A-

*In Chrō. ord.
Minor.*

gidius perfacete consuevit dicere, nulum carne nostra valentior militem merere dæmoni, itaque ea subacta in nihilum recidere omnes eius conatus. Eadem causa Sanctum Franciscum ad mortificationis studium impellebat. Nam, vt scribit Beat. Bonauentura, sui mortificandi causa, vel cineres, vel aquam in cibos iactabat, vt saporem adimeret; inter dormiendum lapidem capiti, puluini loco, subijciebat; veste nulla, nisi aspera, vti volebat; & si mollior

In eius vita.

O

por-

porrecta fuisset, eam interius furore
exasperabat; eiusque rei duas causas tra-
debat. Vnam, quod illud placeret Chri-
sto. Alteram, quod asperitas plurimum
valeret ad vincendos daemones. Et
dicit certissima cum experientia di-
cisse, daemones voluptatum, & de-
ciarum illecebra primum homines
tate, ad mortificationem autem
horre & fugere. Vnde D. Augustinus
ad fratres in eremis. *Per ieiunium, inquit,
fratres mei, humiliatur caro, & diabolice
vincuntur virtutes.* Hoc coeleste docu-
tum suo ore quoque prodidit Christus

*Serm. 23.
Matth. 17.*

*Serm. 65. de
Temp.*

cum diceret: *Hoc genus demoniorum
eijcitur, nisi cum ieiunio & oratione.* In
verba Augustinus. *Vidit, inquit, quod
sit ieiuniorum virtus, ut id facere ieiunia
leant, quod Apostoli nequieverunt, nempe
sola inuocatione nominis Christi: sed
nim mortificationem ieiunij inuoca-
tioni iunxissent, efficaciorē orationem
reddidissent.*

Ex hac doctrina sequitur, nos per
mortificationem, non modò liberari
à peccatis præteritis, satisfaciendo
illis, ut dictum est, sed etiam à futuris,
quæ committere poteramus. Idcirco
nim homo in peccatum labitur, quia
cum ipse sit infirmus, demon verò for-
tis,

tis, facile eius tentationi succumbat: at
 per mortificationem dæmonis vires
 imminuuntur, & spiritus noster roboratur,
 ut tentationibus obsistere possit, à
 quibus alioquin erat in peccatum præ-
 cipitandus. Hoc expendens S. Bernard.
 Primum quidem, ait, fratres pro eo, quod ab
 ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis, quæ quadrages.
 prius commisimus illicita, condonantur. Quid
 verò est condonari commissa, nisi ieiunio bre-
 vi ieiunia redemi sempiterna? Gehennam e-
 nim meruimus, ubi nullus vnquam cibus est,
 consolatio nulla, terminus nullus, ubi guttam
 aque diues postulat, & accipere non meretur.
 Bonum ergo & salutare ieiunium, quo redi- *Luce 16*
 muntur æterna supplicia, dum remittuntur hoc
 modo peccata. Non solū aut abolitio est pec-
 catorū, sed exirpatio vitiorum: nō solum ob-
 tineat veniam, sed & promeretur gratiam: non
 solū delet peccata præterita, quæ cōmissimus,
 sed & repellit futura, quæ cōmittere potera-
 m. Hæc omnia Bernard. O immensam
 Dei misericordiam, o bonorum ineffa-
 bilium pelagus, hominem Christianum
 tam facile, abstinēdo illecebris carnis,
 & propriæ voluntatis solatijs, pœnam
 exigam corpori infligendo, sensusque
 coercendo posse efficere, quod omnes
 Imperatores & monarchæ huius mundi,
 di, omnes, quantumuis potentissimi

exercitus, qui integras regiones armis suis subigere voluerunt, efficere nunquam potuerunt, hoc est, vt vel vnum dæmonem expugnarent, vel vno peccato quempiam liberarent. O admirabilis Christi in nos favor & humanitas, qui tam leui & facili remedio in suis electis operati voluit tam herosa facinora, vt Satanæ frangere potentiam & flagitiorum tyrannidem compescere. Quare meritò B. Leo Pontifex maximus inter Spiritus sancti maxima dona, quæ Deus suæ impertiuit Ecclesie numerandum putat, quod ad carnis vitia, dæmonisque fraudes superandis nobis præsidium ieiunij, & mortificationis concesserit, cuius opera, Deo adiuuante, omnibus tentationibus resistere possimus.

*Serm. de
Pentec.*

Ex eadem doctrina id quoque efficitur, mortificationis bono à nobis etiam obtineri donum incomparabile virtutis perseuerantiæ. Neque enim vel gratia, vel caritate antè excidimus, quam tentatione graui in noxam lethalem nos prosterni sinamus. Cum ergò, vt dictum est, mortificationis virtute omnibus tentationibus superiores euademus, perspicuè sequitur in gratia semel accepta nos perdurare. Magnum profectò

secto solatium est, in hoc nostræ vitæ exilio, tot periculis & calamitatibus pleno, tam grande & efficax antidotum habere contra omnes lapsus; neque enim omnes serui Dei alia de causa ingemiscunt, & suspirant in hac vita, quam quia solliciti sunt, ut hoc perseverantia donum, quo vno coronam de manu summi Imperatoris sui, & iudicis tandem rapiant, à Deo consequantur. Omnes virtutes currunt ad brauium, *c. Trid. sess.* inquit quidam, sed sola perseverantia *6. can. 23.* coronatur.

Scimus, neminem posse de condigno, vel ex iustitia mereri hoc perseverantia donum, quia lege ordinaria homo manet in hac vita liber ad peccandum mortaliter, ac proinde in eo statu, quo gratia spoliari possit.

Quare magni beneficii loco ducere debemus, à Deo nobis relicta media, quibus illud obtineamus, saltem ex misericordia, ut orationem, mortificationem, & eleemosynam, quibus medijs, opitulante diuina gratia, hunc mirabilem perseverantia effectum impetrare possimus, ut fateatur Concilium *Sess 6. c. 13.* Tridentinum his verbis: *De perseverantia munere nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine palliatur; tamen si in Dei*

auxilio firmissimam spem collocare. & repone-
 nere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius
 gratia defuerint, sicut cepit opus bonum, ita
 perficiet, operans velle & perficere. Et decla-
 rans quibus medijs obtineatur perseve-
 rantia, subiicit, nos debere operari salu-
 tem nostram in laboribus, in vigilijs, in ele-
 mosynis, in orationibus, in ieiunijs, & casti-
 tate. Deinde clarius exponens mortifi-
 cationis virtutem, adiungit. Scientes
 quod in spem gloriae, & nondum in gloria
 renati sunt, de pugna, quae superest cum car-
 ne, cum mundo, cum diabolo: in qua victo-
 res esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apo-
 stolo obtemperent, dicenti: Debitores sumus,
 non carni, ut secundum carnem viuamus: si
 enim secundum carnem vixeritis, moriemini:
 si autem spiritu facta carnis mortificati-
 neritis, viuetis. Hucusque Concilium.

Rom. 8.

CAPVT XVII.

Mortificationis exemplo multos adifi-
 cari, & ad bona opera com-
 moueri.

Greg. in pa-
 storali p. 2. c.
 3 & in prel.
 dialog. Bern.

NON dubium est, ut sancti Pa-
 tres confitentur, uti bona do-
 ctrina multi edificantur & mo-
 uentur ad vitam pie instituendam, sic
 bona.

bonæ vitæ exemplo efficacius multò *serm. de S.*
 plures commoueri. Deum, antequam *Benedicta.*
 humanam assumeret naturam, visibi-
 leque virtutis exemplum præberet, co-
 gnoscebant & imitabantur in mundo
 pauci, cantabaturque illud Psalmi: *Psalm. 75a*
Notum in Iudæa Deus, in Israhel magnum nomē
eius. In solo enim angulo illo orbis,
 nempe Palæstina ferè agnoscebatur ve-
 rus Deus, & colebatur. At postquam
 Deus factus est homo, seque exemplum
 spectabile omnibus proposuit nostræ
 imbecillitati accommodatum, & de eo
 dictum est, *cæpit Iesus facere, & docere, Act. 1^a*
 cognosci cæpit ab omnibus, sicut in
 persona eius à Propheta Malachia erat *Mal. 1^a*
 prædictum. *Ab ortu solis vsque ad oc-*
casum magnum est nomen meum in genti-
bus: nempe quia agnoscebatur, & ado-
 rabatur pro vero Deo in toto mundo.
 In conuersione quoq; mundi ad Chri-
 sti fidem, etsi multum effectum sit mi-
 nisterio prædicationis Euangelicæ, &
 miraculorum patratione, tamen mul-
 tò plus profecit S. Apostolorum, Apo-
 stolicorumque virorum, ac fidelium
 omnium, qui in communi vitam per-
 fectam deducebant, exemplum, vt af-
 firmat Sanctus Chrysostomus. *Genti- Hom. 71. in*
les, inquit, plus permoti sunt ad iu- c. 13. Ioan. &
gum

hom. 6. in 1. gum legis Christi suscipiendum fan-
 cor. 2. ctitate vitæ, quam miraculis. Et alibi
 Gentiles, inquit, non miraculis tantum
 ad credendum adducti sunt, sed etiam
 vita fidelium integra & sancta, cum
 num cor essent, & vnicuique ex commu-
 nibus facultatibus distribueretur, qui-
 tum opus erat. Et si nunc talem vitam
 agerent Christiani, totus mundus fa-
 cilè fidei Christi adiungeretur. Sic
 Chrysostomus. Et certè experientia ip-
 sa docet, nos reuera insigni virtutis
 exemplo à magno Dei seruo practi-
 to magis ad pietatem moueri, quam
 omnibus concionibus, & admonitio-
 nibus.

Et quamuis quoduis opus virtutis
 externum à seruo Dei profectum, effi-
 cacitatem quandam habeat ad alios in
 virtutis amorem inflammandos, ni-
 hilominus mortificationis exercitium
 in eo genere peculiarem sibi vendicat
 gratiam. Si enim quispiam ab omnibus
 delitijs studiose mortificandi, etiam
 licitis abstineat, amet pœnitentias, et
 que quæ pœnam & molestiam corpori
 afferunt, ac præterea nihil in eius vita
 reprehensione dignum animaduerta-
 tur, dici non potest, quantum hoc vitæ
 exemplo alios commoueat ad vitæ an-
 teacta.

teactæ emendationem, quantum alios
pudesciat voluptatibus, corporisque
commodis deditos, ignavos quoque &
tepidos coarguat, vt ex veterno suo
emergant. Confirmabimus id exem-
plis nonnullis, quia (vt diximus) or-
dinariè plus mouent exempla, quam
verba.

Commemorat Simeon Metaphra-
stes, cum S. Saba Abbas in spelūca qua-
dam delitesceret vnā cū discipulo suo,
nomine Basilio, qui genere nobilis, &
diues omnibus relictis statuerat cum
dicto Patre pœnitentiam agere, nocte
quadam speluncam ingressos latrones,
vt inde aliquid abriperent, & cum ni-
hil apud eos pretio dignum inuenis-
sent, cœpisse eos cogitare, illos procul-
dubio homines esse sanctos, qui vitam
tam inopem, omnibus rebus necessarijs
deditam ibi traducerent, se verò esse
homines perditos, & damnationis re-
os; In qua cogitatione dam essent, cœ-
pisse vehementer dolere de peccatis, &
impendentem Dei metuere vindictam:
occurrisse deinde in vasta solitudine
ingentes leones; illos verò, cum re-
medium liberationis aliud non veni-
ret in mentem, præcepisse, vt propter
B. Sabæ orationes terga veterent, quòd

*Sur. in De-
comb.*

O 5 & fe-

& fecerunt, non secus, quam si telis confixi fuisset. Illi verò continuo ad S. Sabam reuerterunt, vitam commutârunt, & manuum labore deinceps vitârunt. Tātum potuit bonum iustorum sanctorum, mortificatorum exemplum.

Nec mouet solum mortificatio peccatores ad corrigendam vitam, abdicando se voluptatibus pœna æterna dignis, sed etiam ad imitandum ipsius virtutis exemplum. Quot enim homines, conspecto aliquo mortificati serui Dei exemplo, excluso omni languore, torporeque ad imitandum se comparant, & quod antè credebant impossibile, experiuntur esse facile? S. Vincentius ordinis Prædicatorum, vt est in eius vita, prædicatione sua non solum prouocabat homines ad internum dolorem de peccatis, sed etiam ad acerrimas corporis diuerberationes, quæ sæpè à multo populo, totisque ciuitatibus circum Ecclesias publicè instituebantur. Id eum in Francia quoque fecisset, accidit Lugduni militem quendam pessimum, qui omnibus erat scandalo, tandem adire sacerdotem, & peccatorum facere exomologesin. Cui sacerdos loco poenitentiae cum iniunxisset, vt in publica

*Vin. Iustin.
in eiu vita.*

MORTIFICATIONE. 311

aliqua supplicatione disciplinam cum alijs ferret, & ille ægrè tantam pœnitentiam suscipere, nō aliud illi mandavit, quàm vt comitaretur saltem in processione: libenter paruit, & spectaculo verberantium durum illud pectus ad tantum criminum suorum dolorem commotum est, vt detractis vestibus flagro accepto tam immaniter in tergum suum desæuierit, vt circumstantes omnes mouerit ad lachrymas, ac tandem, ne necem sibi immani iteratione ictuum afferret, opus fuerit disciplinam è manibus extorquere. Itaque apud hūc hominem plus valuit bonum exemplum, quàm verborum Confessarij auctoritas; cumque magnum Dei donum sit emollire hominis duri cor ad agendam tam magnam pœnitentiā, facile apparet, quanta sit mortificationis vis & efficacia, maximè cum quo ad mouendum est potentior, hoc Deus quoque procliuius per illam operetur, fiatque aliquando, vt vnus hominis verberatio plurimos, imò totos populos ad idem imitandum permoueat.

Beat^o Petrus Damianus, Cardinalis, *In eius vita,*
narrat S. Dominicum Loricatum in *& in Epist.*
ter ceteras mortificationes, hanc im- *in appendi.*

Q 6

pr

*Biblioth. sa-
cra.*

primis v̄surpasse, vt totum corpus cre-
bris virgarum ictibus in quinque ve-
sex horas affligeret; totumque interi-
ctus psalterium, quod memoriae ma-
dârat, recitaret. Quod exemplum fecit
vt disciplinæ vsus, in ditione illa, tota
que patria, in qua morabatur, frequen-
tari cœperit, non modo inter religio-
sos, sed etiam inter seculares, viros &
fœminas, nobiles & ignobiles: tanto
ardore hanc castigationem suscipiebant,
vt crederent se hoc genere supplicij om-
nes pœnas peccatis in alio seculo de-
bitas expurgaturos. Cur autem serui
Dei mortificationis exemplo tantope-
rè homines permoueant, illa vna cau-
sa est, quod, vt sunt addicti volupta-
tibus, & illecebris carnis, omnesque
afflictiones illius refugiant, vehemen-
ter admirantur, si quem cernant tan-
ta virtute præditum, vt omnia huius
mundi blandimenta contempnat, & tam
acribus flagris in hostem domesticum
seruiat. Hoc ipsum S. Petrus in Episto-
la canonica obseruauit. Nam cum hor-
tatus fuisset fideles, vt exemplo Chri-
sti armarent se contra inordinatas car-
nis cupiditates; mortificationemque
crucis Christi amplecterentur, mox ad-
dit. *In quo admirantur, non concurrentibus*

Epist. i. c. 4.

*ad h. c. 4.
Epist. i. c. 4.
Epist. i. c. 4.*

vobis.

vobis in eadem luxurie confusione. Altera causa est, quia peccata ferè cōmittuntur ab hominibus, aut ad capiēdam aliquā voluptatem, aut ad euitandam aliquā afflictionem, vel pœnam: cū ergo homines huius seculi vident seruos Dei contemptis carnis blandimentis vltro eam crucifigere cum concupiscentijs, prorsus in eam sententiam veniunt, esse eos ab omni crimine & malitia immunes. Hoc signis Iustinus martyr olim primorum Christianorum innocentiam agnouit, & ad eorum numerum se aggregauit. Confitetur enim ipse in suis libris, se, cū gentilis esset, cerneretque Christianos martyres summo cum gaudio acerbissimis se obicere tormentis, potius, quā vt idola colerent, in eam cogitationem venisse, fieri non posse vt tales homines sint flagitiosi. Si enim fuissent, commodis suis studuissent, ac proinde saluos & incolumes se esse voluissent, omni- que conatu durissima tormenta subterfugissent.

Atque hinc discere queunt pietatis studiosi, quibus curæ est animæ salus, quanto studio fugere debeamus superuacaneas carnis delicias & continuæ

Perion in eius vita, & Surius.

mortificationi operam dare, ne prauo exemplo alicui præbeamus causam ruinæ, pro quo Christus mortuus est. Hoc perpetuum fuit omnium Sanctorum studium, vt sicut magno zelo ardebant salutis animarum, atque ideò omnes offendiculi occasiones cauebant, ita etiam se proprio solatio multisque commodis ad vitam necessarijs spontè exspoliarent, ac præterea corpus multis pœnitentijs, ad bonum exemplum relinquendum alijs, dixerent. Sanctus Antonius, cum in adolescentia, maximas pœnitentias fecisset, multisque annis incredibiles pugnas cum dæmonibus sustinisset, quauis ad extremam senectam, in qua quietæ aliquid dandum videbatur, peruenit, renouare cœpit omnia pristina pœnitentiæ exercitia, ad dandum bonum exemplum alijs, quibuscum tunc versabatur.

*Athan. in e-
ius vita.*

*Libr. 1. vita,
6. 42.*

Idem fecit sanctus Franciscus, qui etsi multis mortificationibus, quas initio conuersionis suæ subierat, viribus esset debilitatus & æger, atque idcirco non opus habebat tanta vitæ asperitate ad domandam carnem, quam spiritui iam perfectè subiecerat: tamen vt suo exemplo præiret alijs,

cic-

crebro iterabat opera abstinentiæ & mortificationis. Sciebant nimirum illi sancti Patres vnam tepiditatis & laxitatis in quibusdam religionibus causam esse, quod qui recens ingrediuntur religionem, vt habet beatus Bonauentura, oculos conijcere soleant in exempla seniorum, quod ad poenitentias & mortificationem attinet, non considerantes, quid egerint, dum essent iuuenes; & idè nihil imitari volunt, nisi quod in illis viderint, & à primo feruore discedunt. Itaque vt huic incommodo occurrerent, à pristina seueritate viuendi nihil remittebant.

Ceterum, quia non omnibus suppetunt vires id præstandi, nihilominus congruens est & iustum, vt serui Dei in affecta ætate aliqua mortificationis exercitia, quæ vires non excedant, amplectantur, vt omnes intelligant, quanti illa æstiment, quamque necessaria sint ad virtutum perfectionem assequendam, seque non voluntatis, sed sanitatis vitio à durioribus corporis castigationibus abstinere.

Sanctus Dominicus, tantum operæ *In eius vitâ,*
ponebat in hominibus bono exemplo *l. 4. c. 3. 9.*
auuandis, auertendisque omnibus of-
fen-

fendiculis, vt ne æger quidem la-
tiores cibos admittèret, & dum in-
faceret pedibus, lassusque & sitibun-
dus diuersorium adiret, ne aquam quæ-
dem ad satietatem bibere auderet, le-
cuiquam in re tam parua malum ex-
emplum daret: vnde ad sitim refra-
guendam sæpenumerò fontes in-
inquirebat. O quàm longè ab hoc san-
ctorum spiritu absunt, qui suis com-
modis student, & neglecto bono exem-
plo, id vnum laborant, vt lautè curi-
culam curent, & cum in vestitu-
tura in habitatione nihil desiderent,
quod optari queat. Merito sanè san-
ctus Bernardus perstringit eos, qui
in victu, aliisque rebus plus æquo
sunt solliciti & curiosi, non contenti
ijs, quæ ad vitam tolerandam suffi-
ciunt, ac conscientiam eorum stimu-
lat hæc verbis: *Parce obsecro priusquam
quidem quieti tuo, parce conscientie. Con-
scientie, dico, non tue, sed alterius, il-
lius videlicet, qui propè sedens, & edens,
quid sibi apponitur; de tuo singulari ieiunio
murmurat.* Vigilantes igitur sumus
in cauendis scandalorum occasioni-
bus, aliisque bonum exemplum præ-
beamus, vt mortificationis, quæ in-
strumentum est ad omnes virtutes,
flu-

Serm. 30. in
Cant.

studium magnum ab omnibus fiat. Sic enim faciemus rem gratam Domino, qui pro salute animarum vitam profudit, & in virtute meritisque apud Deum magnos progressus faciemus. Quemadmodum enim qui pravo suo exemplo alios impellunt in ruinam & perditionem, tot homicidiorum spiritualium apud Deum rei sunt: sic qui bono exemplo plurimis sectandæ virtutis auctores fuere, vel ad rationes vitæ sanctioris ineundas perduxerunt, totidem meritorum & coronarum immortalium apud Deum participes reddentur.

FINIS I. PARTIS.

PARS